

DRAUGAS

PERIODICALS
April 20,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BALANDŽIO - APRIL 20, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/19/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 79
Kaina 50 c.

Ūkininkų interesus gina

Lietuvos darbininkų sąjunga

Vilnius, balandžio 19 d. (BNS) — Lietuvos darbininkų sąjunga (LDS), reikalaujama grąžinti ūkininkams pinigų už parduotą produkciją, su rengė piketą prie Žemės ūkio ministerijos.

Piketą prie ministerijos pradėjo 9 LDS nariai — tokia dydžio piketui dar nereikia savivaldybės leidimo. Vėliau piketas buvo tęsiamas prie Vyriausybės rūmų.

Kaip sakė LDS prezidentė Aldona Balsienė, šis protestas gali būti ilgalaikis. „Jei vyriausybė artimiausiu metu neatsiskaitys su ūkininkais, protesto akcijos tęsis. Kol ūkininkai pradeda sejos darbus, juos parems Darbininkų sąjunga, o po to jie patys atvažiuos“, sakė A. Balsienė. Anot A. Balsienės, nors subsidijoms už supirktus cukrinius runkelius numatyta skirti per 67 mln. litų, vyriausybė kovo 30 dieną buvo skyrusi tik 14,6 mln. litų. „Vyriausybė per pirmąjį šių metų ketvirtį ūkininkams buvo skolinga 140 mln. litų.

Kas mėnesį vyriausybė turėtų grąžinti po 40 mln. litų skolą, tačiau ūkininkų tai netenkina, jie nori, kad jiems pinigai būtų grąžinti žymiai greičiau“, sakė A. Balsienė.

LDS nariai susirinko prie Žemės ūkio ministerijos, nes ministerijoje jau keletą dienų vyksta derybos su Danijos bendrove „Danisco sugar“.

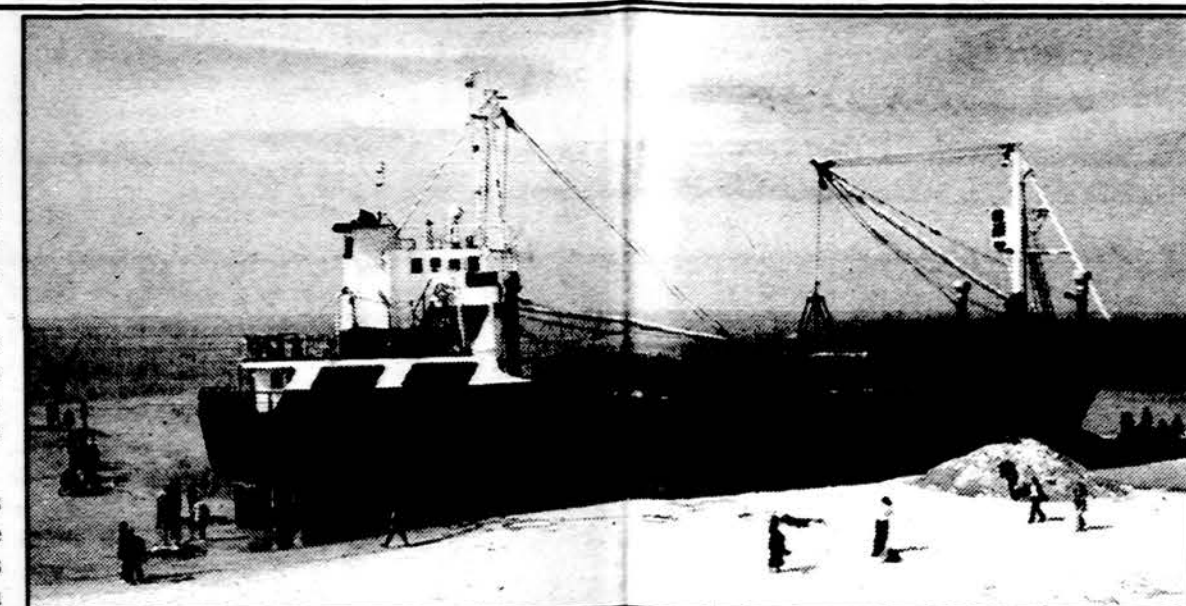
„Vyriausybė tikisi su danais pasirašyti susitarimą, kad jie užmokėtų anksčiau, nei bus parduota produkcija, tačiau viskas priklauso nuo danų, o jie kasdien randa dingstį nepasirašyti susitarimo“, sakė A. Balsienė.

Tokių vyriausybės elgesio ūkininkai vertina kaip sąmoningą vidutinių ūkininkų žlugdymą, kad jiems bankrutavus, derlingiausias Suvalkijos ir Žemaitijos žemes galėtų išgyti užsieniečiai.

Pikete nedalyvavo nė vienas Joniškio ūkininkas, kadangi, anot A. Balsienės, ūkininkai pradeda sejos darbus ar bylinėjasi teismuose.

Nuotr.: Kadangi vyriausybė neįvykdė išskirtų Joniškio rajono cukrinių runkelių augintojų reikalavimų iki balandžio mėnesio pradžios išmokėti pinigų už 1999 m. supirktus cukrinius runkelius, nesankcionuota protesto akcija prie Vyriausybės rūmų surengė Lietuvos Darbininkų sąjungos atstovai.

Nuotr.: Toliau vyksta į paplūdimį ties Palanga išmesto laivo „Seinas“ gelbėjimo darbai. Prie laivo jau sumontuota speciali platforma, ant kurios pritvirtinti siurbiai ir kita reikalinga įranga siurbia smėlį. Tokiu būdu nuo „Seinas“ ir jūrą planuojama iškasti maždaug 150 metrų ilgio kanalą. Juo vilkikas seklumoje įstrigusi laivą bandys ištempti į jūrą. Smėlis kasamas ir apie patį laivą, nes jis nebesiekė vandens. Vėliau, traukiamas vilkiko, „Seinas“ jam padės ir mėginamas pats plaukti.

Juozas Baltiejaus (Elta) nuotr.

A. Saudargas ragina krikščionis demokratus taikytis

Vilnius, balandžio 19 d. (BNS) — Buvęs ilgametis Krikščionių demokratų partijos (LKDP) vadovas Algirdas Saudargas, ragina faktiškai atskilusius modernius krikščionis demokratų sąjungos steigimą, ir paragino juos dalyvauti neeilinėje LKDP susitaikymo konferencijoje. Manoma, kad jeigu toks susitaikymas nepavyktų, modernieji krikščionys demokratai nesugebėtų tinkamai pasiruošti Seimo rinkimams.

Pasak A. Saudargą, savo mintis jis išdėstė laiške bendraamžiams, ir savaitgalį vyksiančiame LKDP tarybos posėdyje jo idėja buvo priimta. „Sušaukti neeilinę partijos konferenciją, pasitarti ir gal-

būt susitarti“, sakė A. Saudargas. Jo teigimu, dviejų dalių konferenciją pavyktų surengti vasaros pradžioje. Pasak A. Saudargą, pirmojoje dalyje būtina pataisyti LKDP statutą ir išrinkti partijos valdžią, atstovaujantią visoms kryptims. Antrojoje dalyje, artėjant Seimo rinkimams, reikėtų priimti partijos rinkimų programą. Be to, A. Saudargas siūlo visiems LKDP nariams tvirtai įsipareigoti viešai nemenkinti partijos autoritetą.

Užsienio reikalų ministerijai vadovaujantis A. Saudargas ragino pasiekti kompromisą, kol partija galutinai neskilo. Jis teigė, kad iki šiol kompromisas nebuvo pasiektas, kadangi nevyko joks rimtas dialogas. Jis įspėjo, kad „su jokiais atskilusiomis grupuotėmis kompromiso negali būti, o partijos viduje galima diskutuoti“. „Tikiuosi, kad LKDP ras jėgų remtis ne nu-

oskaudomis ar barniais, bet ateities atsakomybe“, sakė A. Saudargas. Atskirai jis paragino „užgniaušti nuoskaudas tuos, kurie linksta prie modernių krikščionių demokratų“.

Anot A. Saudargą, savivaldybių rinkimai parodė, kad LKDP turi nemažą jėgų atsargą, tačiau Seimo rinkimuose to nepakaks. Pasak jo, jei prarastų parlamentinės partijos statusą, LKDP sunyktų. Per savivaldybių rinkimus LKDP iš ankščiau turėtų 180 mandatų gavo maždaug pusę.

A. Saudargas, kuris, kaip manoma, partijoje užima vidurio pozicijas tarp konservatyviojo ir moderniojo sparno, atsisakė komentuoti, ar, jo požiūriu, kuris nors iš dviejų sparnų parodė per mažai tolerancijos ir noro siekti susitaikymo.

Pasak jo, krikščioniškosios demokratijos idėjų ir principų sėmėtis gali daug kas, tačiau Europoje tėra tik viena politinė krikščionių demokratų kryptis.

Siūlo spresti PVM grobstymo problemą

Vilnius, balandžio 19 d. (BNS) — Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) grobstymo problema ištįsusi Seimo Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija (ENTK) siūlo radikaliai priemonių prieš šią klestinčią nusikaltimų rūšį.

ENTK pirmininkas konservatorius Sigitas Slavickas trečiadienį spaudos konferencijoje informavo apie tyrimą, kurį atliko komisija vasario pabaigoje įpareigojo Seimas. Kaip pranešė S. Slavickas, remiantis informacija, kurią ENTK pateikė valstybės institucijos, su PVM grobstymu susijęs suklaidimas kasdien atneša valstybės biudžetui šimtus tūkstančių litų nuostolių.

Anot S. Slavicko, remiantis ištirtų baudžiamųjų bylų duomenimis, jau įrodyta, kad val-

Tėvynėje pasižvalgius

Seimo Nuosaikiųjų

(konservatorių) frakcija, apsvaigusi valstybės finansų problema, ragina Respublikos prezidentą ir vyriausybę vykdyti aktyvią ekonomikos ir finansų palaikymo politiką, neatidėliojant įgyvendinti konkretią šalies pajamų atstatymo programą. Nuosaikiųjų (konservatorių) frakcija, kurią sudaro ekspremjer Gedimino Vagnoriaus šalininkai, padėti, susidariusią šalies finansų sistemoje, vadina „grėsminga“. Kreipimėsi rašoma, kad „menkai kontroliuojamos Lietuvos finansų ir ūkio būklės problemų nematymas, nenoras ryžtingai keisti susidariusią kritinę padėtį artimiausiu metu gali sukelti netik socialinius neramumus, bet ir pinigų sistemos krizę, turėsiančią sunkių ilgalaikių pasekmių socialinei ir ekonominei krašto bei žmonių gerovei“. (Elta)

Lietuvos Seimas ėmėsi svarstyti įstatymo pataisos projektą, kuris gali labai ap sunkinti naujų politinių partijų įsteigimą. Seimas po pateikimo pritarė Politinių partijų ir politinių organizacijų įstatymo pakeitimo projektui, kuriame siūloma smarkiai padidinti politinei partijai įsteigti būtina steigėjų skaičių. Dabar nauja politinė partija ar politinė organizacija privalo turėti ne mažiau kaip 400 steigėjų. Pataisos projekte siūloma, kad naujoji partija turėtų 2,000 steigėjų. Pataisos, jei bus priimtos, gali „sumaišyti kortas“ kai kurioms politikų grupelėms, ketinančioms burtis į naujas partijas. Tokių ambicijų turi nuo „motininių“ partijų atskilę „nuosaikiųjų“ konservatoriai ir „modernieji“ krikščionys demokratai. (BNS)

Prasidėjo Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) operatyvinių štabų mokymų „Pavasaris“ aktyvioji fazė. Tą patį dieną savanorius aplankys kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis, pranešė KAM. KASP yra sudėtinė kariuomenės dalis. Vilniaus mokytojų centro Raudondvarioje vykstančios pratybų prasadė pirmadienį ir truks visą savaitę. (BNS)

Vilniaus Muziejaus teatro spektakliai Kolombijos sostinėje Bogotoje buvo vaidinami geriausiose dramos teatruose ir lydimi didžiulio pasisekimo. Septintajame tarptautiniame Pietų Amerikos teatro festivalyje Bogotoje dalyvavo teatrai iš 31 pasaulio šalies, iš viso parodyta per 70 spektaklių. Vilniaus Mažas teatras Bogotoje parodė du režisieriaus Rimo Tumino pastatymus — Michailo Lermontovo „Maskaradą“ ir Sofoklio „Karalių Edipą“. (Elta)

Kaune apie porą šimtų „Inkarų“ susivienijimo darbininkų protestuodami trumpam užtvėrė gatvę šalia įmonės. Maždaug po poros minučių darbininkai Raudondvario plentu vėl leido važiuoti automobiliams. Gegužės 1 dieną įmonės darbininkai žada surengti protesto eitynes Kauno gatvėmis. „Inkarų“ susivienijimo darbuotojai daugiau nei metus negauna atlyginimų. Įmonei iškelta bankroto byla. (BNS)

Antrą Šv. Velykų dieną

visos Lietuvos vaikus šeštą kartą pakvies vienintelis Didžiojo Bim-Bil-Dono turnyras. Balandžio 24-ąją sostinės Elfu teatre vėl bils ridenami Velykų margučiai, bus renkamas Margučių karalius. Didįjį margučių turnyrą šeštus metus iš eilės rengia sostinės Antakalnio vaikų ir jaunimo klubo „Žaidimų teatras“. Baigiamojo turnyro laimėtojo laukia prizas — kelialapis į garsiąją vaikų vasaros stovyklą „Lietuvos atgaja 2000“.

Aplinkos ministerija, siekdama išsaugoti retus daugiamečius augalus, susirūpino dėl senos tradicijos puošti Velykų stalą pataisais. Kai kuriuose Lietuvos etnografiniuose rajonuose, ypač Vilniaus krašte ir Suvalkijoje, yra tradicija per Velykas šventinį stalą papuošti žaliais pataisais stiebais. Todėl prieš Velykų šventės Vilniaus ir kitų didesniųjų miestų turgavietėse ir gatvėse masiškai parduojami šie augalai ir, pasak Aplinkos ministerijos, „dėl tokio beato-dairiško naikinimo pataisai miškuose, esančiuose arti didesniųjų miestų, sparčiai nyksta“. Gamtos augalams toks pataisų naikinimas kelia nerimą.

Lietuvos vyriausybė siūlo Seimui patiam apsispręsti dėl Tabako kontrolės įstatymo pakeitimo. Pagal 1995 metais priimtą Tabako kontrolės įstatymą nuo šių metų sausio 1 dienos turėjo būti uždrausta tabako reklama. Seimas įstatymo pataisomis šį terminą atidėjo iki 2000 metų gegužės mėnesio ir pavedė vyriausybei parengti šio įstatymo pataisas. (BNS)

Prezidento Valdo Adamkaus sveikatos būklė gera, ne vienoje organizmo sistemoje patologijos nerasta. Tai patikslino grupė Vilniaus universiteto Santariškių klinikų medicinos, antradienį atlikusi kompleksinį šalies vadovo sveikatos patikrinimą. 73 metų šalies vadovas dažnai plaukioja baseine, žaidžia tenisą, nerūkio, alkoholi vartoja saikingai. (BNS)

Pradžios beveik keturiems mėnesiams po Jaunimo metų pradžios, Lietuviai prasideda jiems skirti renginiai. Numatoma surengti turą per Lietuvą „Europa plus“, skirtą gegužės 9-ai — Europos dienai — paminėti, jaunimo gatvės sporto žaidynes, jaunimo kūrybos festivalį, jaunimo socialinio veiksmo dieną bei rudens turą per Lietuvą, kuriame bus pristatytos interneto ir kitų informacinių technologijų galimybės. Prie Jaunimo metų paminėjimo prisijungė ir Lietuvos katalikų bažnyčios vyskupų konferencija bei Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centras. Jų rengiamose Jaunimo dienos kviečiami dalyvauti ir religinių bendruomenių, tautinių mažumų atstovai, neigalus jaunimas. (BNS)

KALENDORIUS

Balandžio 20 d.: Didysis ketvirtadienis. Agnė, Eišvydė, Goštautas, Lazdonė, Marcellinas, Marcijonas, Zenonas.

Balandžio 21 d.: Didysis penktadienis. Šv. Anzelmas; Aklivė, Amalija, Argela, Milgėda, Molgėda, Skalve.

Tėvynėje pasižvalgius

Įtakingas Rusijos visuomeninis, politinis ir kultūrinis žurnalas „Tautų draugystė“ pirmą kartą rusų kalba išspaudino mūsų šalies prezidento Valdo Adamkaus autobiografinės knygos „Likimo vardas — Lietuva“ ištraukas. Balandžio mėnesio „Tautų draugystės“ numeryje, be V. Adamkaus autobiografinės knygos fragmentų, taip pat yra spausdinamas trumpas interviu su mūsų šalies vadovu. Interviu mūsų valstybės vadovas šiltai įvertino rusų tautybės žmones, teigdamas, jog ji žavi rusų tautos atvirumą. Įtakingam Rusijos žurnalui V. Adamkus sakė manantis, kad yra padėti pakankamai geri pamatai Lietuvos ir Rusijos tarpusavio supratimui bei geriems kaimyniškiems santykiams. (Elta)

Ūkio viceministras Rimas Vaitkus paragino Kanadą prisidėti prie valstybių, ketinančių paremti Ignalinos atominės elektrinės (IAE) pirmojo bloko uždarymą. Trečiadienį R. Vaitkus susitiko su Kanados ambasados pirmuoju sekretoriumi ir konsulu Sean Boyd. „Paraginau Kanados, kaip branduolinės valstybės, vyriausybę atsisąjūgti ir Lietuvos raginimą prisidėti finansškai ir techniškai“, sakė R. Vaitkus. (BNS)

Norėdama atkreipti valdžios dėmesį į nuolat blogėjančią moterų, vaikų ir jaunimo padėtį, Lietuvos darbininkų sąjunga (LDS) gegužės 1-ąją Vilniuje organizuoja specialų renginį. Tą dieną jo dalyviai rinksis prie Profesinių sąjungų kultūros rūmų, o po to dalyviaus eitynėse iki Seimo ir Vyriausybės rūmų. LDS atstakingoji sekretorė Kristina Krupavičienė neatskleidė, kaip bus paminėta ši data, tačiau pažadėjo, jog bus „linksmas ir netikėtas“. Eitynės organizuojamos LDS moterų iniciatyva, pritariant LDS prezidentui. (BNS)

„Utenos trikotažas“ ir jo valdoma Raseinių siuvimo bendrovė „Šatrija“ šiemet dirba pelningai. Trikotažo bendrovės finansų direktorius Nerijus Datkūnas pranešė, kad per pirmąjį ketvirtį bendrovė uždirbo 3,7 mln. litų grynojo pelno, o „Šatrija“, negalutiniai duomenimis, — 570 tūkst. litų. (Elta)

Europos Sąjunga (ES) ir eurointegracija toliau skatina pelno Lietuvos gyvenotojų simpatijas, ir vis daugiau piliečių šalies ateitį sieja su naryste ES. Pasak balandžio mėnesį atliktos visuomenės apklausos, Lietuvoje pritariančiųjų stojimui į ES dabar yra 65 proc. (BNS)

Vilnius, balandžio 19 d. (BNS) — Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) grobstymo problema ištįsusi Seimo Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija (ENTK) siūlo radikaliai priemonių prieš šią klestinčią nusikaltimų rūšį. ENTK pirmininkas konservatorius Sigitas Slavickas trečiadienį spaudos konferencijoje informavo apie tyrimą, kurį atliko komisija vasario pabaigoje įpareigojo Seimas. Kaip pranešė S. Slavickas, remiantis informacija, kurią ENTK pateikė valstybės institucijos, su PVM grobstymu susijęs suklaidimas kasdien atneša valstybės biudžetui šimtus tūkstančių litų nuostolių.

Anot S. Slavicko, remiantis ištirtų baudžiamųjų bylų duomenimis, jau įrodyta, kad val-

stybei nuo 1996 metų padaryta 34,5 mln. litų žala. Anksčiau žiniasklaida pranešė, kad PVM gali būti išgrobstyta už kelis šimtus milijonų litų.

Pasak S. Slavicko, PVM grobstymo schemose dalyvauja keturi subjektai, kuriuos jis įvardijo kaip „pardavėją“, „pirkėją eksportuotoją“ (arba „fiktyvų eksportuotoją“), „valstybės institucijas“ bei „užsienį“. „Pardavėjas“ yra pirminis prekės savininkas, kuris nedalyvauja eksporto procese. Šis subjektas, anot S. Slavicko, yra visiškai nekontroliuojamas, jam naudinga pasinaudoti „fiktyviu eksportuotoju“, savo ruožtu, svarbu gauti tik teisingai įformintą dokumentą, jokie kiti santykiai su „pardavėju“ jam nerūpi.

Taisomas pensijų įstatymas
Vilnius, balandžio 19 d. (BNS) — Atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo sprendimą, Taisomas Valstybinių pensijų įstatymas, jame išvardijant visas represines struktūras, kuriose dirbusieji negaus nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos.

Iki šiol represinės struktūros, kuriose dirbė asmenys neturi teisės gauti nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos, buvo nurodytos vyriausybės nutarime. Konstitucinis Teismas (KT) vasarį nustatė, kad tai prieštarauja Konstitucijai. KT nustatė, jog nukentėjusių asmenų valstybinių pensijų mokėjimas buvusiems komunistų partijos veikėjams buvo nutrauktas neteisėtai, nes tokia struktūra nebuvo įvardinta Valstybinių pensijų įstatyme.

Vyriausybė trečiadienį posė-

LIETUVIŲ TELKINIAI

JUNO BEACH, FL

LANKĖSI VYTAUTAS
IR EGLĖ DUDENAI

Sausio mėn. pabaigoje Juno Beach apylinkėse kelias dienas lankėsi buvę apylinkės gyventojai, Lietuvos finansų ministras, Seimo narys Vytautas Dudenai su žmona Egle. Dudenai aplankė draugus, pasižiūrėjo Floridos saulę.

SAUSIO MĖN.
PABENDRAVIMO
PIETŲS

Sausio 11 d., po pabendravimo pietų Piccadilly, kuriuose dalyvavo daug pietų Lietuvos lietuvių ir „sniego paukštelių“, LB Palm Beach apylinkėse. Pirmą kartą Salčiūnas prisiminė sausio 13 d. įvykius Lietuvoje, pakvietė susitikimo minutę pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę.

Po to dr. Jonas Šalna skaitė paskaitą apie kraujospydį, visiems labai aktualią ligą. Dr. Šalna nurodė aukšto kraujo spaudimo priežastis, ligos gydymą ir suteikė praktiškų patarimų, kaip jos išvengti.

LIETUVOS DUKTERŲ
MADŲ PARODA

2000 m. vasario 5 d., šeštadienį, 2 val. p.p. Oceanview metodistų bažnyčios salėje, Juno Beach, įvyko tradicinė Lietuvos Dukterų draugijos madų paroda. Ši paroda pietų Floridos lietuvių gausiai lankoma, nes visi žino, jog gautas pelnas yra skiriamas daugiausia vaikams šeimoms bei vargstantiems žmonėms Lietuvoje šelpti. Tą parą Lietuvos Dukterų dr. Jono Juno Beach skrydžio narys kas vasarą gabenama Lietuvoje ir ten ją ašmeniškai įteikia, tuo būdu supažindamas su šelpiamomis šeimomis ir matydamas jų gyvenimo sąlygas.

Nors Juno Beach Lietuvos Dukterų būrys nėra gausus, tačiau jos kasmet puošia salę, ruošia maistą, kepa pyragus su dideliu entuziazmu. Modelių koordinatorių jau daugelį metų Alicija Soliene ir Janina Šalnienė; jos sustato pasirodymo eigą, pagal drabužių pasiskirstymą ir spalvas. Vyriausioji šeimininkė Birutė Čiurienė rūpinasi „menu“ ir pyragais, bei salės puošimu. Madų parodos komentatorė šiais metais buvo Dalia Augūnienė. Įėjimo bilietus platino Katrienė Sodonienė ir Nele Karosienė.

Aišku, be mecenatų ir padėjėjų, Lietuvos Dukterys negalėtų madų parodą taip gražiai suorganizuoti. Dr. Antanas Lipskis jau ne pirmą kartą padovanojo madų parodos laimėjimui paveikslą. Muziką tvarkė Vincas Šalčiūnas. Vaisvaidės dovanavo Jonas Stankūnas, o kavą vėrė (jau 15 metų!) Jonas Garla.

Šiais metais modeliavo: Elizabeth Andrijauskienė, Elena Damijonaitienė, Elena Jonušienė, Jūratė Buinevičienė, Jurgita Gudonytė, Irena Manomaitienė, Gita Seebauer, Alicija Soliene, Janina Šalnienė, Irena Žilinskienė ir Lidija Majauskaitė-Rasutienė.

Vakariinių drabužių modeliotojas lydejo Algis Augūnas ir Marius Sodonis.

Aišku, visiems didžiausias džiaugsmas, kai dalyvauja ir mūsų jaunieji. Daina ir Arija Rasutytės, atostogavo pas senelius, dr. Vytautą ir Vanda Majauskus, atvykusios iš Vilniaus. Dr. Kathy ir Jonas Šalnos atvyko su savo mažaisiais Janina ir Jonuku iš Dahton, Alabama.

Buvo demonstruojami dieni-

niai ir vakariniai rūbai. Kai kuriuos siuvosi pačios modeliotojos. Lidija Rasutienė, gyvenanti Vilniuje, modeliavo dvi vakarines sukneles sukurta iš Lietuvoje pirktų medžiagų Žavintos Mockienės.

Janina ir Jonukas pora kartą modeliavo su močute Janina Šalnienė. Atrodo, kad mažajai Janinai modeliuoti patiko, o ji visus sužavėjo savo apsisukimais.

Pertraukos metu laimėjimo bilietus dr. Lipskio paveikslui platino Regina Duobienė su Vladu Bariumi ir Meilute Rulienė su dr. Vladu Vaitkumi.

Po pertraukos antrąją dalį pradėjo Daina ir Arija Rasutytės. Jos pašoko šokių pritariant „Spice girls“ muzikai. Joms šokant, staiga atsirado ir trečia paslaptinė šokėja su saulės akiniais ir tamsiais iš po kepurės kyšančiais plaukais. Trečioji paslaptinė šokėja labai stengėsi prisitaikyti prie Arijos ir Dainos, bet jai labai nesisekė. Reikėtų paklausti Arijos ir Dainos tėvelio, gal jis žino kas buvo ta trečioji šokėja.

Po dukrelių šokio, Lidija Rasutienė padainavo dainą „Mergaitė iš Ipanema“ ir buvo modeliuojami vakariniai drabužiai. Pabaigai, visos modelės dar kartą praėjo per salę. Jonui Garlai Lietuvos Dukterys, atsidėkodamos už jo 15 metų talką, įteikė mažą dovanėlę.

Laimingą loterijos bilietą dr. Lipskio paveikslui laimėti ištraukė mažoji Janina Šalnienė. Dr. Lipskio paveikslą laimėjo Juno Beach gyventojas Antanina Gailiūnienė.

Po programos ir loterijos traukimo mūsų parodos dalyviai vaišinosi gardžiais valgiais ir pyragais, gerė kavą ir šnekėdavosi. Lietuvos Dukterys džiaugėsi, jos ateinančią vasarą ir vėl galės sušelpiti vargan patekusias šeimas.

PABENDRAVIMO
PIETŲS

Vasario 8 d. pabendravimo pietuose dalyvavo ypač daug žmonių, nes daugelis žinojo, jog tą dieną kalbės buvęs Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras, Seimo narys, prof. dr. Juozas Galdikas.

Popietę pradėjęs LB Palm Beach apylinkėse. Vincas Šalčiūnas pasveikino susirinkusius gyventojus su naujais bilietais platino Katrienė Sodonienė ir Nele Karosienė.

Aišku, be mecenatų ir padėjėjų, Lietuvos Dukterys negalėtų madų parodą taip gražiai suorganizuoti. Dr. Antanas Lipskis jau ne pirmą kartą padovanojo madų parodos laimėjimui paveikslą. Muziką tvarkė Vincas Šalčiūnas. Vaisvaidės dovanavo Jonas Stankūnas, o kavą vėrė (jau 15 metų!) Jonas Garla.

Šiais metais modeliavo: Elizabeth Andrijauskienė, Elena Damijonaitienė, Elena Jonušienė, Jūratė Buinevičienė, Jurgita Gudonytė, Irena Manomaitienė, Gita Seebauer, Alicija Soliene, Janina Šalnienė, Irena Žilinskienė ir Lidija Majauskaitė-Rasutienė.

Vakariinių drabužių modeliotojas lydejo Algis Augūnas ir Marius Sodonis.

Aišku, visiems didžiausias džiaugsmas, kai dalyvauja ir mūsų jaunieji. Daina ir Arija Rasutytės, atostogavo pas senelius, dr. Vytautą ir Vanda Majauskus, atvykusios iš Vilniaus. Dr. Kathy ir Jonas Šalnos atvyko su savo mažaisiais Janina ir Jonuku iš Dahton, Alabama.

Buvo demonstruojami dieni-

Lietuvos Dukterų dr. Jono Juno Beach, FL, surengtos madų parodos modeliotojos po sėkmingo pasirodymo.

Nuotr. Jono Garlos

Juno Beach, Floridoje, Lietuvos Dukterų dr. Jono Juno Beach, FL, surengtos madų parodos prie dr. A. Lipskio sukurto paveikslėlio. Iš k. — paveikslą laimėjusi Antanina Gailiūnienė, ir paveikslą laimėjimui dovanoję Aliona ir dr. Antanas Lipskiai.

Nuotr. J. Garlos

vius, jis iškele jų pagalbą Lietuvai, teigė, jog Lietuvai reikia padėti ir dabar, ypač padėti žmonėms, kurie nepriitaikė prie naujų gyvenimo sąlygų. Dr. Galdikas sakė kalbėsi apie tai ką konservatorių partijai ir Lietuvos vyriausybei bei Seimui pavyko įgyvendinti, ir ko ne. Jis pabrėžė, jog Lietuvoje daugiausiai diskutuojama apie privatizavimą, valstybės strateginius dalykus ir jų įgyvendinimą.

Svarbiausias Lietuvos tikslas priklausyti NATO, ir čia, palyginus su Estija ir Latvija, rezultatai yra geresni, nes Lietuva yra paruošusi programą, kuri Washingtono buvo gerai įvertinta. Lietuva žada 2001 metais gynybos reikalus skirti 2 proc. nuo bendro nacionalinio produkto. Taip buvo Seimo daugumos nutarta ir patvirtinta įstatymu.

Vidaus politikoj Lietuvos reikia reformuoti visą valdymo sistemą. Tai yra skausmingas procesas, todėl konservatoriai, Seimas ir vyriausybė nėra populiarūs. Tačiau tos reformos turi būti vykdomos. Apgailėstavo, kad žiniasklaida nepilnai nušviečia padėtį Lietuvoje.

Svečias kiek plačiau kalbėjo ir apie „Mažeikių naftos“ ir „Williams“ kompanijos reikalus, bei Ignalinos atominės energijos imonę.

Baigęs kalbėti, dr. Galdikas atsakė ir jam pateiktus klausimus.

D. A.

WORCESTER, MA

ŠV. KAZIMIERO
PARAPIJOS METINĖ
ŠVENTĖ

Kovo 5 d. šventėme Lietuvos jaunimo ir mūsų parapijos globėjo Šv. Kazimiero šventę. Lietuvos Vycių 26-ta kuopa or-

Worcester, MA. Šv. Kazimiero parapijos metinėje šventėje programą atlieka parapijos choras. Prie pianino vargonininkė ir choro vadovė Ona Valinskienė.

Nuotr. Carol Grigas

atliko parapijos choras, užbaigdamas giesmę „Let There Be Peace on Earth...“ Po jų duetas — atliktas Albino Seilias ir Francis Degučio. Pasikutinės dvi dainos — solo Albinas Seilias, o Albinas Tamošius obojumi labai švelniai atliko Shuberto „Ave Maria“ ir antrą „Ave Maria“ su fleita. Visiems akompanavo vargonininkė Ona Valinskienė.

Parapijos tarybos pirm. Stephen Walinsky, Jr., pranešė apie parapijos reikalus. Ilgametė parapijos tarybos darbuotoja Carol Grigas buvo apdovanota ypatinga dovana — gražiu švarku.

Programos vedėjas Petras Molis padėką išreiškė parapijos tarybos pirm. Stephen Walinsky, Jr., kuris yra ne tik tarybos, bet ir parapijiečių „Spiritus movens“. Dėkojo ir vargonininkei Onai Valinskienei už gražų ilgų metų parapijos darbą, dainas, giesmes, kurias atlieka choras, linkejo jai niekada nepavargti.

Pabaigoje žodį tarė parapijos administratorius kun. Antanas Nockūnas, MIC. Jis padėkojo parapijos tarybai ir visiems prisidėjusiems prie šios šventės suruošimo, o ypač į ją atsilankiusiems.

J.M.

DETROIT, MI

PRIEŠVELYKINIS
RENGINYS DETROITE

Šv. Antano parapijos moterų balandžio 16 d., Vėrubų sekmadienį, suruošė pyragų, tortų ir namuose gamintų sūrių pardavimą. Renginys buvo labai sėkmingas ir pelningas, nes parapijai buvo suaukota 356 dol. Turėjome arti 20 pyragų, tortų, pyragaičių ir net 6 rūšių sūrių! Daug lankytojų pasinaudojo šia gera proga įsigyti skanių ir įvairių keptinių bei sūrių. Viskas buvo parduota per vieną valandą!

Atsilankiusieji svečiai ir parapijiečiai praleido smagią sekmadienio popietę, džiaugėsi savo pirkiniais. Dėkojame visiems už gausų atsilankymą, pinigines aukas, pyragus, tortus, sūrius ir nuolatinę paramą Šv. Antano parapijai!

Regina Juškaite Švobienė

„ŽIBURIO“ MOKYKLOS
SUKAKTUVIŲ
MINĖJIMAS

„Žiburio“ liuanistinės mokyklos 50 metų veiklos sukaktis minima kartu su mamųčių pagerbimu Motinos dieną, sekmadienį, gegužės 14 dieną, 12 valandą vidurdienį, Dievo Apvaizdos kultūros centre.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpelis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pralikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pimas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILIOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Dalyvavimas 10 dol. suaugusiems, 3 dol. mokiniams ir nemokamai jaunučiams (priešmokyklinio amžiaus). Bilietus prašoma įsigyti sekmadieniais Dievo Apvaizdos kultūros centre arba pas mokyklos vedėją Reginą Puškorienę, tel. 248-305-5354.

ARCH. A. BUBLYS
NAUJOSE PAREIGOSE

„Detroit News“ dienraštis balandžio 7 dieną išspausdino architekto Algimanto Bubliko nuotrauką ir pranešimą, kad jis pradėjo dirbti viceprezidento pareigose Barton, Malow Design, Inc., įstaigoje, Southfield, Michigan.

DR. J. JASAIČIO
PRANEŠIMAS RADIJO
BANGOMIS

Dr. Jono Jasaičio pranešimą, apie Clevelando leidžiamą tautinės minties savaitraštį „Dirva“, š.m. balandžio 16 d., Dievo Apvaizdos kultūros centre suruošė LB Detroito

CLEVELAND, OH

LIETUVIŲ KLUBUI -
80 METŲ!

Clevelando Amerikos Lietuvių piliečių klubas balandžio 29 d., šeštadienį, minės savo 80 metų veiklos sukaktį. Klubas vadovojas ir pirmininkas Algis Penkauskas kviečia visus dalyvauti pokylėje ir koncerte Lietuvių namų didžiojoje salėje, 6:30 val. v. ak.

Koncertuos „Dainavos“ ansamblio vyrų oktetas iš Čikagos. Oktete dainuoja: Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis, Marius Polikaitis, Darius Polikaitis (vadovas), Tadas Stropus, Kastytis Soliūnas ir Marius Tijiūnėlis. Akompaniatorius Vidas Neverauskas.

Kultūros festivalyje Purdue u-te, Hammond, Ind., lankydamosis Indiana valstijos atstovas Kongrese Peter Visclosky domėjosi lietuvių tautodailės paroda, su kuria svečią supažindino studentas Gintaras Pečiulis.

Lietuvių fondo narių suvažiavime balandžio 15 d. Iš kairės: kun. Algirdas Paliokas, SJ, dr. Jonas Valaitis, Daina Kojelytė, Povilas Kilius, Rimas Domanskis, Aldona Šmulskienė. Nuotr. V. Jasinevičius

LIETUVIŲ FONDO NARIŲ SUAŽIAVIMAS

Šie metai Lietuviai fondui yra reikšmingi dviem atvejais. Pirmia, fondo kapitalas pasiekė ir jau peržengė 10 milijonų dolerių sumą. Prieš 38-rius metus fondo steigėjai apie tokią sumą tegalėjo tik svajoti. O šiandien ji jau gyva realybė. Antra, pirmą kartą LF istorijoje JAV Lietuvių Bendruomenės taryba nesutiko su LF narių valia ir nepatvirtino praėjusių metų LF suvažiavime didele balsų dauguma (7,114 balsai prieš 2,931) padarytų fondo įstatų pakeitimų. Dėl to prieš šiuo metų suvažiavimą mūsų visuomenėje buvo padaryta daug aiškinimų, pasisakymų, aštrios polemikos ir, kai kuriais atvejais, netikslūs informacijos.

Todėl su tam tikru susidomėjimu bei įtampa buvo laukiama balandžio 15 dieną — 37-ojo Lietuvių fondo suvažiavimo data.

Jau nuo ankstyvo ryto i Lietuvos fondo sale Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, pradėjo rinktis LF nariai bei svečiai. Nors, pagal darbotvarkę, suvažiavimas turėjo prasidėti 9:30 val. ryte, jis, dėl vėluojančio autobuso, vėžančio čikaiečių i suvažiavimą, prasidėjo tik 10 val. r. LF tarybos pirmininkas Algirdas Ostis trumpame žodyje paryškino teisinius LF išsipareigojimus nariams ir oficialiai atidarė suvažiavimą. Tėvui A. Paliokui, SJ, sukalbėjus invokaciją, LF tarybos narė Ramona Steponavičiūtė pravedė tradicinį mirusiųjų fondo narių pagerbimą. Šiais metais i amžinybę iškeliavo 110 narių (toks skaičius buvo žinomas LF valdybai).

Suvažiavimo prezidentumą sudarė pirmininkai: Povilas Ki-

lius, Daina Kojelytė, dr. Jonas Valaitis ir LF tarybos pirmininkas A. Ostis, o sekretoriauti pakviesta Aldona Šmulskienė. Tolimesnei suvažiavimo eigai vadovauti pradėjo dr. J. Valaitis, primindamas, jog pirmą kartą susirinkome Lietuvių fondo saleje. Žodžiu suvažiavimą sveikino garbės konsulas Vaclovas Kleiza, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamanas, JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos prezidento pirmininko Donato Skučo vardu prezidento narė Aušrelė Sakalaitė, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė ir Tautos fondo bei Lietuvos Didž. Kunigaikštienės Birutės draugijos vardu Zuzana Juškevičienė.

Praėjusio suvažiavimo protokolą perskaitė A. Šmulskienė. Kaip paprastai, buvo sudarytos įvairios darbo komisijos. LF taryba pristatė komisijų branduolius, kuriuos papildyti galėjo suvažiavimas. Mandatų/registracijos komisiją sudarė Kęstutis Ječius, Vytenis Kirvelaitis, Alė Razmienė, Arvydas Tamulis ir Birutė Vindašienė. I nominacijų komisiją įėjo dr. Kazys Ambrozaitis, Stasys Baras ir P. Kilius. Balsų skaičiavimas patikėtas S. Barui, Sauliui Čyviui, R. Steponavičiūtei, Salomėjai Daulienei ir Viktorui Naudžiui. Nutarimus paruošti pavesta dr. K. Ambrozaičiui, dr. Gediminui Balukui, V. Kamantui, dr. Ferdinandui Kaurui, V. Kirvelaičiui ir dr. Petriui Kisieliui.

Sutvarkius suvažiavimo procedūrinius bei techninius reikalus, pradėti pagrindiniai LF vadovybės pranešimai. Tarybos pirmininkas A. Ostis apžvelgė tarybos darbus praėjusio

sių metų laikotarpyje. Taryba, susidedanti iš 18 narių, posėdžiavo 7 kartus. Šalia kitų darbų, nemažai laiko buvo pašvęsta pernai suvažiavimo primto fondo įstatų pakeitimo reikalams. Tarybos nariai atstovauja LF įvairių organizacijų renginiuose bei atlieka daug kitų reprezentacinių darbų. Savo pranešimą tarybos pirmininkas užbaigė su šiomis mintimis:

„Kadangi buvo narių, kurie buvo nepatenkinti esama, igaliojimus naudojanti, balsavimo sistema, LF taryba pereinama suvažiavime pasiūlė pakeisti iš tos balsavimo sistemos i tiesioginę balsavimo sistemą, panaikinant igaliojimus, tuo kiekvienam nariui duodant galimybę balsuoti už tuos kandidatus ir už tuos pasiūlymus, už kuriuos pats narys ar pati narė nori balsuoti, o ne jų parinkti igaliojiminiai. Pereitas suvažiavimas tiesioginį balsavimą būdą priėmė 70,82 proc. dauguma (7,114 balsai už, 2,931 prieš). Jei toks balsavimas būtų buvęs atliktas beveik bet kokioje kitoje korporacijoje, tuo tiesioginis balsavimas būtų buvęs igyvendintas, bet ne LF. Per 35 metus advokato praktikos aš reprezentavau dideles ir mažas verslo ir ne pelno korporacijas, bet niekad neradau situacijos, kad vienos nepriklausomos institucijos narių priimtus įstatus tvirtintų kitos institucijos taryba. Bet, pagal LF įstatus, JAV LB taryba, kuri gali būti sudaryta iš ne LF narių, nustato, ar LF nariai gali naudotis jų pasirinkta balsavimo sistema, ar ne. Tačiau LF įstatų 39 paragrafas leidžia LF nariams kitame suvažiavime, t.y. šiandien, 75 proc. balsų dauguma nubalsuoti, kad narių pasirinkta sistema išsigaliojotų, nepaisant, ką nutarė JAV LB taryba. Atrodo, kad tie, kurie buvo nepatenkinti igaliojimus

naudojanti sistema, ir vėl yra nepatenkinti tiesiogine balsavimo sistema. Bet yra tik dvi sistemos ir viena jų turės veikti 2001-ais metais. Šiandien LF nariai turės prągtą patys nuspręsti, ar pernai priimtas tiesioginis balsavimas galutinai įsigalios, ar ne. Kuri sistema veiks ateinančiais metais, priklausys grynai nuo LF narių, o ne nuo kitos organizacijos“.

Kadangi praėjusių metų LF valdybos pirmininkė Rūta Stanulienė dėl profesinių išsipareigojimų suvažiavime negalėjo dalyvauti, jos pranešimą perskaitė LF valdybos narė Sigutė Balzekienė. Praėjusiais metais valdyba pradėjo du dešimties projektus. Pirmas projektas yra atnaujinti LF interneto puslapį bei žinias, tuo būdu plačiau išreklamuojant LF veiklą. Antras projektas yra naujų narių pritraukimas, ypač atkreipiant dėmesį i LF stipendininkus. Abu projektai eina pirmyn ir bus tęsiami šiais metais. Praėjusiais metais i LF įstojo 53 nauji nariai, tuo padidindami narių skaičių ligi 7,049.

Finansų komisijos pranešimą padarė komisijos pirmininkas S. Čyvas. Praėjusiais metais narių įnašai ir palikimai buvo 678,134 dol., tuo pakeliant pagrindinį sudėtą kapitalą iki 9,882,020 dol. Metų gale LF kapitalo „birtos vertė“ (market value) buvo 13,287,701 dol. Pabrėžė, kad finansų komisijos vienintelis tikslas yra saugiai ir pelningai investuoti LF kapitalą. Tam tikslui pasiekti per praėjusius 23 metus kasdieninį investavimą atlikti buvo pakviesta profesionali investicijų bendrovė „Graybill, Bartz and Associates“. Jos investavimo taktika yra investuoti ilgam laikui ir tiksliai i stiprias, augančias ir pelningas įmones. Savo

pranešimą S. Čyvas užbaigė optimistiškai: „Užbaigėme šimtmetį. Pasiekėme 10 milijonų dolerių suaukoto pagrindinio kapitalo. Siūlau — ne laukime vėl naujo šimtmečio, bet užsiangazuokime per būsimą dešimtmetį padvigubinti pagrindinį kapitalą ligi 20 milijonų dolerių“.

Dr. Antanas Razma, pelno skirstymo komisijos pirmininkas, supažindino su komisijos darbu ir paskirtu pelnu. Labai kruopščiai ir detalai paruoštoje pelno paskirstymo apžvalgoje matome, kad praėjusiais metais LF paskyrė 907,824 dol.: švietimui — 409,959 dol., kultūriniais reikalams — 161,900 dol., visuomeniniams reikalams — 335,965 dol.

Apie lėšų teikimo ir palikimų komisijos veiklą kalbėjo komisijos pirmininkas Vaclovas Momkus. Praėjusiais metais LF palikimais gavo 446,328.79 dol. Nuo Fondo įsisteigimo palikimai fondo kapitalą praturtino 4,967,757 dol.

V. Kirvelaitis, įstatų komisijos pirmininkas, painformavo, kad pagrindinis komisijos darbas buvo paruošti tiesioginio balsavimo gaires bei procedūras. Tam tikslui komisija posėdžiavo 3 kartus.

Meno globos komisijos pirmininkas dr. G. Balukas trumpai išryškino Prano Domšaičio kūrybos svarbą bei reikšmę, pristatant jo darbus svetimaucijų tarpe. Šiuo metu komisija peržiūri turimus paveikslius ir ruošia jų atranką persiuntimui i Lietuvą.

Šioje vietoje padarytas mažas nukrypimas nuo darbo tvarkės, nes i suvažiavimą atvyko LR generalinis konsulas Giedrius Apuokas ir trumpu nuosirdžiu žodžiu pasveikino visus suvažiavimo dalyvius.

(Nukelta i 6 psl.)

LF suvažiavime pagerbiant mirusius narius, žvakę uždega Stasys Jokušauskas. Nuotr. V. Jasinevičius

OPERA

Studentiška novelė
PAKMEŲ JUZIS

Tėsinys

Nr.3

Grupelėmis klegėdami jie žingsniavo link traukinio stotelės, iš kurios kas valandą išvažiuodavo aukštyn i kalnus elektrinis traukinėlis. Jie buvo apsistoję šalia miestelio esančiose kareivinėse. Po to, kai kareivinėse kareivių nebeliko, juose apgyvendino svetimtaučius, belaukiančius išvykimo i užjūrus. Vienas pastatas stovėjo tuščias, i jį, gavusios leidimą, atvykdavo jauni organizacijos pastovyklauti, pasigrožėti kalnais.

Buvo ankstoka, stotelė buvo apytuštė, turistų tais laikais Vokietijoje mažai dar tepasirodydavo. Laukiamajame stoviniavo keletas bavarų, kurie kilo i aukštumose esančias ganyklas ūkiniais reikalais. Igriuves vidun, jaunimas jų nenustebino. Jie ramiai papsnojo savo porcelaines riestas pykpes. Vienas, ištraukęs iš burnos pykpę, kitam sumurmėjo: „Lenkai“. Prie miestelio esančiose kitose kareivinėse gyveno ir lenkai. Grupės dalyvis pasišauka bavarams aiškinti, kad čia ne lenkai, bet lietuviai. Tačiau tai nedaug padeda. Jie papsi pykpes, kraipo galvas svarstydami, kas tie lietuviai. Kalbantysis aiškina apie tris tautas prie Baltijos jūros, pamini Kuršo kraštą Latvijoje, kur karo pabaigoje vyko smarkūs mušiai. Po truputį bavarams geografinė padėtis išryškėja. Jie prisimena vieną kitą pažįstiną, kuris iš to tolimo krašto nebegrįžo. Kalbos

nutrūksta. Visi sulipa i traukinėlį, o šis biledamas pasineša kalnų link.

Užklydę prisiminimai, maloniai nuteikia Nelę, ji net šypėti. Ankštokame traukinio kupe jie buvo astuonies ir dar keletas bavarų, kurie susedo ant kietų medinių suolų. Sėsti jie nei nemanė — susispaudė prie lango, akis išmeigė i artėjančius kalnus. Aukštyn kopė traukinėlis, vis lėčiau sukosi jo ratai. Apačioje saulės apšviestas raibuliavo slėnis; nebetoks aukštas atrodė baltas bažnyčios bokštas ir dar mažesni kareivinių pastatai, kurių kieme vaikštinėjo mažučiai būsimieji emigrantai.

Išlipę iš stotelės, jie pasklido i visas puses, sutarę, kada vėl susirinks ir leisis žemyn. Jie astuonies liko kalnų. Aplink buvo stačios uolos, kurios bauginančiai smigo žemyn, o tarp jų, siauru tarpekliais šviesiais purlais veržėsi vanduo. Iš kito šono uolos leidosi nuožulniau, tėsėsi vėlia kalnų žolė apaugę dirvonai, kuriuose sklaidėsi būriai žalmargių. Zigmąs visą laiką buvo šalia Nelės. Jie ėjo plepėdami nereikšmingas smulkmenas apie savo mokyklas, palygindami skirtingų stovyklų gyvenimą, tai stabtelėdami pasigrožėti atsiverusiu nauju reginiu.

Kai jau buvo apščiau pasivaikščioję, susedo ant dirvonėlio ir sotinosi iš kelionmaišių atsineštais negausiais sumuštiniais. Jų tarpe buvo ir foto mėgėjas Vacys. Jis fotografavo valgančius, o kai vaizdas patraukdavo jo akį, niekam nepozuojant, nejuociom spusteldavo aparato mygtuką. Atsivežė jo darytų nuotraukų i Čikagą, ir, kai pagauna ūpas, jas pavarto. Paskutiniu

laiku tačiau jie pasiečia jas Nelė beprisimindavo.

Praeidę pusdienį kalnuose, pilni išpūdių, jie vėl susirinko kalnų stotelėje.

— Leiskimės žemyn pėsti, čia daugelis taip daro, — pasiūlo vienas kalnų žinovas. — Ryte jie pasikelia i viršų traukinėliu, dieną praleidžia kalnuose, o pavakare, vingiuodami atkalnėm, grįžta pilni išpūdių i miestelį.

Zigmąs susigundo i pasiūlo Nelei leistis pėstiom. Ji nedvejodama sutinka ir, pamojavę liekantiems stotelėje, mažą grupelę pasileidžia žemyn.

Iš pradžių jie eina klegėdami kartu, bet netrukus pabyra tarp uolų įvairiomis kryptimis link Mittenwaldo. Eiti žemyn lengva, kojos be pastangų neša, tik laikyk pusiausvyrą, kad neparpultum. Batų padai slidinėja ant drėgnos žolės. Jie žavis i tolimas nusitęsiančias slėnio panoramas. Apačioje, platiai slėnyje išsiskleidę, tyso Mittenwaldas — bažnyčia, prie jos esanti rinka ir visos voratinklis besisakojančių gatelių bei skersgatvių. Tolumoje slėnį pamargina raudonais stogais išsidėstę kaimeliai su virš jų kylančiais baltais bažnyčių bokštais. Iš abiejų pusių slėnį supa kalnai. Jiems eiti smagu, kai apačioje po jų kojomis praplaukia vienas po kito debesys.

— Ar ne puikūs vaizdai. Traukinėliu būtume grįžę per dvidešimt minučių, bet nebūtume matę tiek gražių vaizdų, kurie dabar mum atsiveria prieš akis, — kalba šypsodamasis Zigmąs.

Einant žemyn, jam krenta ant akių ilgi plaukai ir sklinda i šalis. Nelei jis atrodo juokingas, kai mėgin-

Suprasti įmanoma, pateisinti — jokiū būdu

Daugelis archeologų ir antropologų įrodinėja, kad žmonijos šaknys iaugusios Afrikos žemyne. Tačiau ir šiandien apie Afriką žinome mažiau, negu apie bet kurį kitą mūsų planetos žemyną, įskaitant ir Antarktiką. O iš to nežinojimo kyla ir nepasitikejimas arba net abejingumas tame žemyne nuolat besivystantiems pasikeitimams, įvykiams.

Pati didžioji šiandieninės Afrikos tragedija glūdi tolimoje (ir ne tiek tolimoje) praeityje, kai europiečiai, pradėję dairytis platesnių horizontų ir naujų žemių savo ekspansijai, atrado šį žemyną. Kaip ir kituose žemynuose, buvo visiškai neatsizvelgta i vietinius gyventojus, jų kultūrą, tradicijas, tikėjimus — laikant tai „laukinių, kone žmogaus vardo nevertų“, veikla. Afrika, kolonistų nuomone, buvo tinkama tik išnaudoti, kolonizuoti, rasti pigios (arba visai neapmokamos) darbo jėgos, aukso, brangiųjų akmenų ir kitų gėrybių. Kad vietiniai žmonės buvo visiškai nužmoginami, rodo ir juodųjų vergų „eksportavimas“, tiek i reikšmę, pristatant jo darbus svetimaucijų tarpe. Šiuo metu komisija peržiūri turimus paveikslius ir ruošia jų atranką persiuntimui i Lietuvą.

Argi nuostabu, kad įvairiems kolonistams „pasidalinus“ didžiulius Afrikos žemyno plotus ir visa, kas juose buvo vertinga, vietiniai gyventojai prarado ne tik savo valstybių-valstybių ribas, bet ir tautinę tapatybę. Tik po Antrojo pasaulinio karo „kolonijos pradėjo eiti iš mados“, tad ir Afrikoje kūrėsi, iro, vėl kūrėsi valstybės, keisdamos ir valdovus, ir politikos kryptį, ir vardus. Buvo kalbama, kad reikia kasmet po kelis kartus leisti naujus pasaulio žemėlapius, nes tokia greita Afrikos valstybių vardu kaita juos, dar spausčius dažais kvepiančius, pasendina.

Deja, tie pasikeitimai daugiausia nevyko taikiai: Afrikos žemynas sugėrė daug kraujo, kuris pralietas ir iš baltosios, ir iš juodosios rasės žmonių (juk visų kraujas viendoso spalvos). Juodieji afrikiečiai, baltųjų kolonistų ir jų palikuonių nustumti i žemiausio, už tuo pačiu vargingiausio luomo būvį, jautė neapykantą savo išnaudotojams ir neretai ją išliedavo smurto veiksmais. Tačiau tiek pat aršus smurtas vienos genties juodųjų afrikiečių buvo skiriamas kitos etninės grupės ar genties žmonėms. Tik užsienio reakci-

ja tuo atveju buvo skirtinga...

Pastaruoju metu pasaulio taikos akyse aštrus krislas yra palyginti nedidelė Zimbabvė valstybė, kurios juodieji gyventojai, dar neseniai išsikovoję nepriklausomybę, pareikalavo sau palankesnes žemės reformas. Dar labiau to reikalauja nepriklausomybės kovų dalyviai, nes jie jaučiasi užsitarnavę geresnio gyvenimo. Reikia pastebėti, kad Zimbabvė teritorijoje apie 70 procentų pačios geriausios, derlingiausios žemės valdo europiečiai (buvusieji kolonistai). Apie 4,000 ūkininkų yra įkūrę stambius komercinius ūkius, o teisėtieji (juodieji) krašto gyventojai nuo senų laikų buvo iš tų žemių išvaryti i akmenuotas, nederlingas pustybes.

Kadangi nebuvo galimybių, jiems gauti geresnės žemės gražioju, jaunesnieji vyrai, ypač buvę kariai, pradėjo ūkininkų žemę jėga „okupuoti“. Žinoma, jos savininkai i tokius veiksmus palankiai nepažiūrėjo, todėl netrukus susikirtimas išsivystė i kruvinus smurto veiksmus. Juo labiau, kad vietinė policija i baltųjų ūkininkų užpildinėjimus zvelgė apatiškai. Nepagerino padėtis i Zimbabvę prezidentas, kuris, ieškodamas populiarumo (ypač prieš būsimus rinkimus), daug kartų taip pat palaikė savivaliųjų puse. Dabar jau nueita iki žmogžudysčių ir dar neaišku, kuo visas baigsis.

Jokiū būdu negalima pritariti tokiom žiauriom priemonėm vykdomai „žemės reformai“, tačiau suprasti eilinių gyventojų nepasitenkinimą, pyktį, beviltiškumą nesunku. Jų gyvenimo lygis tikrai žemas, šviesesnės ateities taip pat nematyti, o tais atvejais, kai iš baltųjų ūkininkų žemė buvo atimta, užuot ją gavę žemesnio luomo žmonės, pasigrožė prezidento artimieji ar šiaip galingesnieji biurokratai. Ar visas šis procesas mums primena įvykių ir Lietuvoje? Tiesa, lietuviai negriebia už kirvių ir daigų, neveja iš savo buvusios nuosavybės ten nelegaliai įsitaisiusių rusų kolonistų ar jų pakalikių, užsilikusių iš sovietinių laikų, tačiau nepasitenkinimas, nusivylimas ir priekaištai nedaug skiriasi... Kaip gaila, kad prieinama iki smurto, kai būtų galima viską išspręsti taikiu keliu, o žmones, kurie gali teisingai pasielgti, atsisako tai padaryti...

damas išlaikyti pusiausvyrą, plaukus verčia i viršų ir placiai mosikuoja savo išskėstomis rankomis. Pėstiom eiti patinka ir jai. Eina mažais žingsniukais, atsargiai dedama koja už kojos, kad nepaslystų. Jos akys svajingai klajoja aplink. Jie stabteli ir stebi tarp uolų nusitęsiančias ganyklas, kuriose ganosi išsklidę žalmargių būrys. Palenkusios galvas, skambindamos po kaklu parištais varpeliais, godžiai šlamščia vėslią kalnų žolę. Tarp jų, i milinę įsisupęs, ant lazdos rymo jų ganytojas, o šalia, ausis pastates, ir nuolatinis draugas šuo. Šlaitai nusagstyti kalnų nameliais, cerpių stogai prislegti akmenimis — sutvirtinti, kad neišdraskytų stogo pakilęs kalnų vejas.

— Mes neradome dar nei vieno edelvairo, sako jų čia galima rasti, — štarina Nelė. — Skinti jų nevalia, bet vis vien būtų gražu pamatyti šią gelytę. Ar besugrįšime mes čia kada? Kai išklysim už Atlanto — sudie edelvaisui, Alpems ir Europai.

— Niekis, Nele, — užvertęs plaukus i viršų ir norėdamas prablaškinti jos nuotaiką, kalbą pasuka kita kryptimi Zigmąs. — Už pinigų, kuriuos sutaupeime grįždami pėstiom, miestelyje aš nupirkiau tau edelvaisą. Pamatysi koki, atrodys kaip tikras. Jis primins tau Alpes ir mūsų keliu.

Nelė nieko neatsako i Zigmo pasiūlymą, tik lengvai šypėti.

Ejimas šlaitais žemyn, juo toliau, tuo labiau darosi varginantis. Iš viršaus žvelgiant, kelias i Mittenwaldą atrodė tik trumpas pasivaikščiojimas.

(Bus daugiau)

AR LIETUVIAI BUVO NACIŲ KOLABORANTAI?

LIŪDA RUGIENIENĖ

Balandžio 4 d. Vytauto Didžiojo universiteto lietuvių istorijos profesorius Liudas Truska pareiškė (BNS žinios), kad „Lietuvos visuomenė dar neįsisiūpsino, kokiu mastu Lietuvoje buvo kolaboruojama su naciais, o holokauste dalyvavę žydšaudžiai tera ašbergo viršūnė“. Pagal Baltic News tekstą, toliau kalbėjęs prof. Truska: „Lietuvių aktyvistių fronto pareiškimas, 1941 metų birželį sudarytos vyriausybės įsakymai, per visą nacių okupacijos laiką veikusias vietinės lietuvių valdžios įstaigos veiksmingai prisidėjo prie žydų problemos 'final solution' (galutinio sprendimo)“.

Šiuos pareiškimus prof. L. Truska padarė pranešime „Holokausto Lietuvoje kaip politinės problemos suvokimas ir interpretacija“ tarptautiniame holokausto forumo. Šeštadienį, balandžio 1 d., prasidėjęs seminaras „Mokymas apie holokaustą“ truko iki balandžio 6 d. Forumą surengė Piliietinių iniciatyvų centras, bendradarbiaujamas su Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija, Pedagogų profesinės raidos centru, Europos Tarybos (ET) švietimo darbuotojų kvalifikacijos programa, ET projektu „XX a. Europos istorijos mokymasis ir mokymas“, Jad Vašem centru Izraelyje ir Rusijos Holokausto fondu.

Jei šitokie pareiškimai būtų tik asmeniška nuomonė, tai gal nereiktų mūsų lietuviškajai visuomenei ypatingai jaudintis, tačiau profesorius Truska yra prezidento dekretu sudarytos Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinio režimo nusikaltimams Lietuvoje įvertinti (toliau Tarptautinė komisija) koordinatoras. Tarptautinei komisijai pirmininkauja Emanuelis Zingeris, LR Seimo žmogus ir piliečių teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininkas. Kiti Tarptautinės komisijos nariai yra Jurij Afanasjev iš Rusijos, Andrew Baker (Head of European Affairs Committee, American Jewish Committee), Nicholas Lane (Chairman of Foreign Affairs Committee, American Jewish Committee), iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Joachim Tauber (Director of Luneberg German Nordic-Eastern Culture Archive) iš Vokietijos. Kiti atstovai: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorė Dalia Kuodytė, Žmogaus teisių centro direktorė T. Birmantienė, Vilniaus teisės akademijos prof. Vytautas Radzvilas, prof. Saulius Suziedelis ir prezidento patarėjas prof. Julius Šmulskštys. Anglų atstovai Martin Gilbert ir Dan Mariaskin šioje Tarptautinėje komisijoje dalyvauti atsisakė. Iš Lietuvos pakviesti dar du atstovai. LR Seimo ir JAV lietuvių bendruomenės atstovų komisijos posėdyje kovo 8 d. Lietuvos gyventojų genocido klausimu D. Kuodytė teigė: „Jeigu kalbėtume apie komisijos narių sąrašą, vis dėlto tikslumo dėlei reiktų pakoreguoti, kad į komisiją šiuo metu dar yra įrašyti K. Grinius ir vyskupas J. Boruta. Matyt, dar bus įrašyta keletas asmenų iš Izraelio“. Tarptautinės komisijos faktų aprašyme, kuris buvo išdalintas mūsų komisijos atstovams, nei K. Grinius, nei vyskupas J. Boruta nebuvo įtraukti. Praeitų metų rudenį buvo

įsteigtas Tarptautinės komisijos sekretoriatas. R. Račinskas posėdyje kaip tik ir atstovavo Tarptautinės komisijos sekretariatui. Jis mums aiškino (cituoju iš stenogramos): „Dabar, kalbant apie komisijos veiklą, komisijos vietą ir funkciją, kaip supranta pati komisija, kaip supranta jos vadovai ir kaip supranta aš, yra būtenti istorinių faktų pagrindu atlikti įvertinimai to laikmečio tų procesų, kurie vyko Lietuvoje okupacijos metais. Ir jūs suprantate, kadangi komisijos nariai yra ne tik Lietuvos piliečiai iš įvairių valstybių, taigi vertinimas bus ne tik istorinis, ne tik teisinis, bet turės ir tam tikrą politinį atspalvį, nes vis dėlto egzistuoja tam tikros nuomonės, netgi kai kurie stereotipai ir mūsų visuomenėje, ir Vakaruose dėl tų pačių istorinių faktų, kaip juos traktuoti, kaip juos vertinti. Todėl komisijos pagrindinis vaidmuo būtų suderinti Lietuvos pozicijos su apskritai Vakaruose priimtiniais požiūriais į tą laikotarpį“.

Kitas svarbus Tarptautinės komisijos uždavinys ir pagrindinė funkcija yra informacija skleisti Lietuvoje ir Vakaruose. Lietuvoje daugiau žinoma, kas vyko sovietmečiu, o Vakaruose daugiau apie nacių okupacijos metus, mažai žinoma, kokie nusikaltimai buvo vykdomi Lietuvoje sovietinės okupacijos metais, apie rezistenciją. Praeitais metais rugpjūčio mėnesį buvo patvirtintas darbų planas. „Mes norėtume, kad procesas būtų kiek galima atviresnis ir jį būtų įtrauktas kiek galima platesnis intelektualinis potencialas ir Lietuvoje, ir iš užsienio. Mes manome, kad visų mokslinių išvadų formulavimas būtų viešas ir atviras, rengiant atitinkamas konferencijas, seminarus, kuriuose būtų klausimų svarstymas ir inicijuojamas, jeigu klausimai yra mažai aptarti, o be jokios abejonės, kiekvienos galutinės išvados bus aptariamoms kažkokiam mažam ekspertų ir ne tik ekspertų rate, kad visos nuomonės būtų išgirstos ir visos nuomonės būtų įvertintos. Tuo tikslu buvo surengta viena tokia konferencija šioje salėje praėjusių metų gruodžio mėnesį, ji vadinosi 'Veidu į tiesą'. Kaip tik buvo diskutuojama apie tiesos sakymo svarbą šiuolaikinėje demokratinėje besiformuojančioje pilietinėje visuomenėje“. Mokymo apie holokaustą seminaras yra vienas iš keturių renginių, kurie yra numatyti šiais metais, po du analizuojant sovietinį laikotarpį ir nacių laikotarpį.

Čia ir iškyla pagrindinis klausimas: ar prof. L. Truska pareiškė gynai savo asmeniška nuomonę, kurią dar galime ir turėtume diskutuoti, ar čia jau yra Tarptautinės komisijos pozicija, nes prof. Truska yra jos koordinatoras. Komisijai vis tik pradėjus savo viešą darbą, jis pareiškė savo griežtas išvadas, kaip kad „koku mastu Lietuvoje buvo kolaboruojama su naciais, o holokauste dalyvavę žydšaudžiai tera ašbergo viršūnė“. Kad profesorius ir Tarptautinė komisija ateina su suformuota nuomone apie Lietuvos žydų genocidą, jau buvo žinoma iš ankstesniųjų pasisakymų. Seminare „Lietuvių-žydų santykiai. Istoriniai, teisiniai ir po-

litiniai aspektai“, surengtame 1999 m. balandžio 23 d. Vilniuje, profesorius savo pranešime „Lietuvos žydų padėtis pirmuoju sovietmečiu, jų vaidmuo valdžios struktūrose 1940-1941 metais“ kalbėjo: „Lietuva įkrito į Sovietų Sąjungos glėbį lengvai, be aktyvaus ir pasyvaus pasipriešinimo, įkrito lengviau, nei bolševikai tikėjosi. Tokią išvadą daro Brazaitis — Laikinosios vyriausybės vadovas. Viena politinio oportunizmo priežasčių buvo manymas, jog nuolankumas apsaugos nuo represijų. Žinoma, daug ką reiškia ir įvairių visuomenės sluoksnių, ypač neturtingųjų socialinės iliuzijos, tikėjimas demagoginiais komunistų pažadais, tačiau sovietinė tikrovė greitai išsklaidė iliuzijas. Pagirios buvo sunkios: smulkės gyvenimo lygis, smurtas, masiniai areštai, trėmimai, žmogiškosios savigarbos ir tautinio orumo trypimas. Lietuvių savijauta buvo bjauri. Tautai, kaip ir žmogui, lengviau atsisukti nuo nuopolio, nes vis dėlto egzistuoja tam tikros nuomonės, netgi kai kurie stereotipai ir mūsų visuomenėje, ir Vakaruose dėl tų pačių istorinių faktų, kaip juos traktuoti, kaip juos vertinti. Todėl komisijos pagrindinis vaidmuo būtų suderinti Lietuvos pozicijos su apskritai Vakaruose priimtiniais požiūriais į tą laikotarpį“.

Šiame seminare buvo ir kitų prof. L. Truskos pareiškimų, yra išspausdinta seminaro išvada stenograma. Tiems, kurie domisi šio laikotarpio istorija, būtų svarbu su seminaro pasakymais susipažinti, taip pat susipažinti su prof. L. Truskos daromomis išvadomis, nes jis vadovauja ypatingai svarbiai Tarptautinei komisijai, kurios padarytos išvados turės ne tik istorinės, bet ir politinės reikšmės. LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijos posėdyje tą mano baimę patvirtino LR Seimo Pasipriešinimo okupaciniam režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmininkas Antanas Stasiškis: „Čia buvo minėta, kad šita (Tarptautinė) komisija atsirado, veikiant politinei konjunktūrai. Be abejo, galima pridurti, kad, veikiant tarptautinei politinei konjunktūrai. Manau, kad tai nėra didėlė bėda, komisiją galima paaugti politinei konjunktūrai. Bet, man atrodo, nederėtų politikai kar-tais šitos ribos nejuota, tai jie patys gyvena politinės konjunktūros erdvėje, bet labai blogai, jeigu į šią erdvę pereis istorikai ir teisininkai. Deja, mūsų šiandieniniame Lietuvoje gyvenime šitos tendencijos yra labai ryškios ir, manau, jos yra labai pavojingos“.

Aš ir mano bendraamžiai 1940-1941 m. buvome maži vaikai. Atmintyje pasilikto laikotarpio baimė ir žiaurumas, kuris vyko aplink mus. Giliausia rėži įrėžė trėmimai ir Sibira, kurių sąrašuose buvo visų mūsų šeima, nors nežinau, kuo mano tėvai ar aš su mažu broliuku buvome nusikaltė. Tai mums, manau, kad ir daugumai Lietuvos gyventojų, neįsiekiamo neapykantos žydams, o sovietams. Nors ir buvome maži, tačiau puikiai žinojome, kas suardė

V. Vijeikio paruošti ir pastatyti vartai, įeinant į Riverview Park.

TARP MŪSŲ KALBANT

PRIŠ PUŠŠIMTĮ METU

Vladas Vijeikis, ilgametis Čikagos lietuvių teltinio gyventojas, kalbėdamas apie prabėgusias dienas pasakė: „Dieve, Dieve, kiek anais laikais buvo veiklos ir veiklės“.

Kuomet Čikagoje kalėsi pirmieji lietuvių šeštadienių mokyklų daigėliai, Vladas Vijeikio sumanymu, buvo įsteigta „Margučio“ sekmadieninė lietuvių mokykla. Tasyk „Margučio“ radijo laidos buvo girdimos ne tik Čikagoje, bet ir toli už Čikagos miesto ribų. „Margučio“ sekmadieninė mokykla „lanke“ naujai atvykusių vaikų. Jų tarpe buvo ir ankstyvesnių lietuvių ateivių prieauglio. Šioje mokykloje nebuvo dėstomas nei skaitymas, nei rašymas, o tik Lietuvos pažinimas. Vladas Vijeikis, tinkas prie „tancio ir rožančio“, pavyzdinčiai tvarkė mokyklinio amžiaus vaikams skirtas radijo laidas. Tiesą pasakius, mokytojavimas jam nebuvo svetima sritis. Anksčiau jam teko dėti Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje.

Štai ką jis pasakė apie Lietuvos himną: „Kiekviena tauta bei valstybė turi savo himną. Lietuvos himną parašė didis Lietuvos vyras dr. Vincas Kudirka“.

Ką reikia daryti, kai giedamas Lietuvos himnas? Reikia

mūsų ir mūsų artimųjų gyvenimą, žinojome, kas nuskriaudė ir naikino mūsų tautą ir kas už visa tai yra atsakingas. Žinodami dirbome penkiasdešimt metų prieš komunistinę santvarką Lietuvoje ir prieš patią komunistinę ideją, kuri ir šiandien yra veikli. Pasaulyje dar jos nepasmerkė. Prof. Truska, neįstydęs to laikotarpio istorijos, dargi nėra surinkti to laikotarpio duomenys ir parašyti moksliniai darbai, daro ne moksliskas, o asmeniskas išvadas, kurios yra plačiai žiniasklaidos paskleidžiamos.

Aš negaliu kalbėti už visus, tačiau mūsų šeima visuomet kaltino Sovietų Sąjungą ir komunistų už visą lietuvių tautos kanciją, jos naikinimą, penkiasdešimt metų nuo artimųjų atskyrimą ir savo už gimtinės bei asmeniško turto netektį. Niekuomet nereikėjo kolaboruoti su naciais, kad su rastume kaltininką. Jis buvo aiškus, nors kol kas ir yra tarptautiniai apsaugoję.

Vladas Vijeikis.

atsistoti. Berniukai turi nusiminti keptures. Reikia stovėti ramiai, nesidairyti į šalis, nekalbėti su kaimynais ir stengtis kartu giedoti. Pagiedojus himną, rankomis nereikia plėti.

Lietuvos himnas turi gilią prasmę. Dr. Vincas Kudirka gerai apgalvojo kiekvieną žodį, kurį jis įrašė į Lietuvos himną...

Kitose laidose kalbėjo apie Lietuvos tautinę vėliavą, Lietuvos valstybės ženklą ir t.t. Taipgi vaikams suprantamais žodžiais buvo supažindinta su Lietuvos praeitimi, dabartimi ir lūkesčiais.

Vieną kartą buvo paaiškinta, kaip vaikai gali padėti Lietuvai: „Visur ir visada pasisakyk, kad esi lietuvis. Būk pavyzdingas mokinys. Visur ir visada elkis taip, kad nedarytum gėdos nei sau, nei lietuvių vardui. Visur ir visada sakyk, kad Lietuva yra pagrobta. Stenkis, kiek galima daugiau, sužinoti apie savo kraštą, kad galėtum apie tai ir kitiems papasakoti. Tuo jūs daug padėsite savo tėvynei“.

1951 m. buvo išleista mokyklos pamokų santrauka. Tai Vladas Vijeikio paruošta 36 puslapių, fonotuotrukis ir piešiniais iliustruota knygelė „Mano Lietuva“.

Išangos žodžiais: „Margučio“ radijo vadovybė, noredama savo jauniems klausytojams papasakoti apie mūsų tėvynę Lietuvą, įsteigė „Margučio“ sekmadienio mokyklą, kurios pamokose dalyvavo daug mokyklinio amžiaus lietuvių. Vėliau kilo mintis šias pamokas išleisti atskira knygelė. Taigi ši knygelė ir yra „Margučio“ sekmadienio mokyklos pamokų santrauka. Žinoma, čia nėra to ką mūsų

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SILDYTVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H. DECKYS
TEL. 773-585-6624

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Reikalingi sandėlio darbininkai! Vidurs ir lauko statybinių medžiagų tiekimo kompanija priima: sugebancius pakelti 60+ svarų. Apmokysime darbui darbininką operuoti auto pakrova, truputį anglų, gerai apmokamas + „benefits“. Pareikšimas priimame asmeniškai atvykus **Reinke Supply Company, 1400 Sheldon Dr., Elgin, IL 60120.**

Reikia darbininkų vidaus ir išorės remontams. Geras uždarbis, darbas visus metus; galimybė gauti butą. Skambinti 630-327-3887.

Pertate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galsite sėst už vairo šiandien!
(630) 207 2748

42 metų gydytoja iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti senelius arba vaikus ir gyventi kartu. Tel. 630-782-6306.

Neringos stovykla ieško lietuviškai kalbančių ir kultūriniai stiprių vadovų dirbti stovykloje Marlboro, Vermont, nuo birželio 25 d. iki rugpjūčio 26 d.

Vadovai praveda stovyklos programas, gyvena su stovyklautais ir prižiūri jų kasdieninį gyvenimą. Vadovai turi turėti patirties darbe su vaikais (6-16 metų). Alga \$330 savaitėi.
Susidomėję, pagal valdžios nurodymus, turį užpildyti darbo prašymą „Vermont Department of Employment and Training Career Resource Center“ arba siųsti reziumė anglų kalboje šiuo adresu:
Job Order 628750
Jobs & Training Division
Vermont Department of Employment & Training
P.O. Box 488
Montpelier, VT 05601-0488

jauniems klausytojams reikėtų žinoti apie savo tėvų šalį. Čia nėra tik mažytė tų žinių pradžia. Bet, mes manome, kad mūsų jaunieji klausytojai, kurie su idomumu klausėsi tų žinių per radiją, jų ieškos knygos patys.

Todėl, perskaitykite šią knygelę, skaitykite Lietuvos istoriją, lietuvių rašytojų raštus. Iš ten daug sužinosite apie Lietuvą ir būsite šviesūs lietuviškai ir lietuviškai.

Šioje knygelėje, be kita ko, yra įdėtas Lietuvos žemėlapis. yra ir didesniųjų miestų aprašymų. Tarp jų yra jautriai ir vikingai skambanti žodžių: „Ateis laikas, kada mes vėl galsime plaukti į laisvą Lietuvą. Mūsų laivas sustos Lietuvos uoste, Klaipėdoje, ir mus pasitiks lietuviškoji vėliava, o valdininkai dėvės kepurės, kuriose bus Lietuvos valstybės ženklas — Vytis“.

1951 metų vasarą „Margučio“ surengtoje gegužinėje — piknike Riverview Parke dalyvavo apie 10,000 žmonių. Drauge buvo porą šimtų „Margučio“ mokyklos „lankytojų“. Jie buvo apklausinėti (egzaminuoti) ir apdovanoti „Mano tėvyne“ knygelėmis.

„Margučio“ jaunieji klausytojai (jau užaugę ir subrendę)

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF: (773) 586-9888
HOME: (708) 425-7188
FAX: (708) 586-4819

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Carfax
New Vision
12932 S. LaGrange
Palo Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Pager: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestuose, kreipkitės į **DANUTĖ MAYER**. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Apt. For Rent
Vic. Midway airport. 2 bedrm.
Incl. Heat + sec. dep. \$600 mo.
Adults, no pets. Call after 5 p.m., tel. 773-585-5757.

Reikalinga auklė prižiūrėti 14 metų berniuką ir padėti sergančiai motinai. Skambinti Gediminui po 6 v., tel. 847-277-9469.

CDL vairuotojai! Statybinių medžiagų kompanija ieško vairuotojų Čikagoje ir priemiestiu užsakyti pristatymams. Turi sugebėti pakelti 60+ svarų, švart vairuotojo istorija, turi išlaikyti „drug test“. Sugebantys operuoti hidraulinius mechanizmus (auto Boom), pliusas, nemokancius apmokysime. Truputį anglų, gerai apmokamas + „benefits“. Pareikšimas priimame asmeniškai atvykus **Reinke Supply Co., 1400 Sheldon Dr., Elgin, IL 60120.**

Didelė amerikiečių bendrovė ieško darytojų ir stalių. Reikia patyrimo ir turėti savo įrankius. Galima uždirbti nuo \$12 iki \$15 į val. Kreipitis: 9755 W. Farragut, Rosemont, IL. Tel. 847-928-1000, Ext. 124.

tebeprisimena Vladas Vijeikio vaizdingus pasakojimus ir pamokymus. Ilgamečio kultūros ir visuomenės darbuotojo Vladas Vijeikio pagerbimui ir jo darbų padaroma rengiama š.m. gegužės 12 d., 7:30 val. vak., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

Petrus Petrutis

• Ateinančių metų visuotinio gyventojų ir būstų surašymo darbams koordinuoti vyriausybė ketina sudaryti vyriausiąją komisiją, kuriai pirmininkaus socialinės apsaugos ir darbo ministrė Irena Degutienė, jos pavaduotoju ketinama paskirti Statistikos departamento (SD) generalinį direktorių Petrą Adlį. Vyriausiosios gyventojų surašymo komisijos sprendimais numatytos užduotys būtų privaromos visoms valstybinėms institucijoms, įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms pagal jų kompetenciją gyventojų surašymo organizavimo ir atlikimo srityje. Komisija reguliariai išklaustų valstybės institucijų gyventojų surašymo komisijų pranešimus apie pasirengimo ir surašymo darbų eigą bei nagrinėtų gaunamus pasiūlymus ir skundus. (Elta)

LAIMĖ IR STIKLAS VIENODAI GREITAI DŪŽTA

Taip seseriai Aldonai rašė dim. generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas

IRENA PETRAITIENĖ

Iš Šventezerio, Lazdijų rajone esančio kaimo, i Mikyčius, kur gyvena dim. generolas Adolfas Ramanauskas-Vanago sesuo Aldona Sujetienė, žingsniavome pėstute. Todėl kalvo mis vingiuojantis ir baltais akmenukais nusėtas vieškelis tapo susitiko simboliu. Juk, deliodama gimtųjų namų ir brangių žmonių atminimo mozaiką, Aldona rinko balčiausias detales. Mat šitokia, tarsi saulėtekio nutvieksta, yra šios Džukijoje gyvenančios Lietuvos partizanų vado sesers, 7 vaikų motinos, 16 anūkų motutės, nepaprastos moters dvasia.

Mikyčiai, tarp Lazdijų rajono kalvų pabiręs kaimas, buvo Ramanauskų jauniausiai atžalai-dukrai Aldonai Apvaizdos skirto vieta. Iš Sibiro ji čia atvyko, būdama Sujetienė, vedina 4 vaikus, nešina rašytas dienoraščias, kupina vilties savo šeimoje ipūsti tėvelių namuose buvusią kaitrią židinio ugnį. Pasiėnyje, Bielenų kaime, gyvenę Liudvikas ir Elena Ramanauskai, pasak jų dukters Aldonos, buvo ideali pora, švelnumo ir meilės vaikams įsikūnijimas. Gimtoji, ant kalvos stovėjusi, sodyba Aldonai išliko regėtas ir visą gyvenimą siektas laimės simbolis. „Mamytės širdelė plytų, jei žinotų, kiek vargo teko jos vaikams patirti“, — žingsniuojant vieškeliu, kalbėjo Aldona Sujetienė.

1939 m. mama, Elena Ramanauskienė atgule Rudaminos kapinėse. Todėl vienuolikametei Aldutei du vyresni broliai Adolfas ir Albinas šilumos neįkyksto. Į gimtųjų namus pasisvečiuot sugrįžęs, Adolfas supdavo seserį, myluodavo, kad mažą nelūdėt, kad nejaustų skriaudos. Švelnumas, jos nuomone širdelė buvo ryškiausias Ramanauskų šeimos bruožas. „Liudvikėli, žiūrėk, kad vaikeliai sveiki būtų, — laiškelyje iš ligoninės tėvui rašė mama. Tokiais pat meilais, mažiabais, vadais į savo vaikus kreipiasi ir Aldona Ramanauskaitė-Sujetienė: Nataliukė, Aldutė, Romutis, Arūnelis. Vyriausias brolis, apie kurį visą susitikimą sukosi kalba, irgi tik — Adolfėlis. Kaimo pažiba, šviesulys su visais vienodai draugiškas ir malonus buvęs. Aldona, sužinojusi, kad brolis 1945 metais į partizanų išėjo, kad jį vadu tapo, negalėjo jo įsivaizduot su ginklu rankose. Jai, Jiezno gimnazistei, buvo sunku sugretinti dvi vyresnio brolio paveikslą dalis — mokytojas inteligentas ir kovotojas, tėvynės gynėjas. Vėliau amž-

ninkai ir dokumentai liudijo, kad šie bruožai derėjo viename asmenyje, tačiau tada paauglei seseriai jis buvo mylintis brolis Adolfėlis.

Besimokydama Jiezno gimnazijoje, Aldona matydavo vyresnį brolių — partizanų. Retai, slapta, kartais tik iš tolo. Kas bebūtų, laikytis vienas kito, nepamesti vienas kito iš akių. Aldona Sujetienė pasakojo, kad šitas iš gimtųjų namų atsineštas bruožas juos, vaikus, lydėjo visą gyvenimą. Kiekvienas susitikimas su broliu Adolfu prieš akis. O paskutinis-labiausiai. Su broliene Birute juodvi susitarė susitikti Kaune. Keliai, atsimeina Aldona, buvo pažliugę. Todėl Lau-

kininkų kaimą prie Merkinės pasiekti nebuvo lengva. Tačiau Adolfas žmonai ir seseriai Aldonai — dviems ji mylimoms širdims — niekas negalėjo sutrukdyti. Prietemoje atėjęs, Adolfas jas abi nušvedė į bunkerį, kuris buvo Kuzmickų sodyboje. Vidunaktį ošiančių medžių viršūnėmis į merginos širdį įsėlio ją sprogdinantis liūdesys. Sesuo įsiverkė, įsikūkiėjo, todėl brolis kėlėsi guost, ramint. Tai buvo paskutinis jų susitikimas. Greitai Ramanauskai, tėvas, brolis Albinas ir ji, Aldona, pateko į Sibirį, Krasnojarsko kraštą. Po kelerių metų tos pačios Kuzmickų sodybos šeimininkų dukte Onutė laiške pranešė kraupią žinią...

Gedulo ženklan sesuo užsirišo tamsią skarelę, ne juoda, o rudą su baltais žirneliais, kad niekas neįtartų, niekas nežinotų, dėl ko toks juodas, lyg debesis, liūdesys. Perna vasarą Merkinėje, netoli atmintino bunkerio vietos, buvo iškilmingai atidengtas A. Ramanausko-Vanago atminimui skirtas koplytstulpis. Alytaus apskrities tremtinių ir politinių kalinių parūpinatą ažuolą išdrožė skulptorius Albertas Belevičius, A. Ramanausko-Vanago pusbrolis, mamos sesers sūnus. Pasak Sujetienės dukterų Aldonos ir Natalijos, tai buvo tarsi visos giminės dovana. Glaudus malonių žmonių būrelis, kaip visada, tarp gausiai susirinkusių iškilmių svečių liko nepastebėtas. Dim. generolas A. Ramanausko-Vanago brolis Albinas norėjo tarti žodį, bet apglėbė seserį Aldoną, arčiau vienas kito susiglaudę jų vaikai, anūkai. Visi laimingi ir orūs širdyje pagerbė brangaus žmogaus, garbingo tautiečio atminimą. „Užtenka mums garbės Adolfą turėti savo širdyje“ — pasakė A. Sujetienė, paklausta, kodėl A. Ramanausko-Vanago giminai-

Džukijoje, Mikyčiuose, gyvenanti A. Ramanausko-Vanago sesuo Aldona Sujetienė su savo artimaisiais. Nuotr. Juozo Sidabro

cių balso negirdėt jo atminimui skirtuose minėjimuose. „Dalyvaujame, — teigia Aldona, — bet niekada neiname į pirmas eiles“. Tiesa, Vilniuje, savivaldybės salėje, minint dim. generolą A. Ramanausko-Vanago 80-ąsias gimimo metines, Aldona vis dėlto ryžosi tarti padėkos žodį. Tą valandą iš gimtųjų namų seserį pasiekė vidinis balsas stūmė ją višiemis pasakyt, kokia darma vyraudavo Ramanauskų šeimoje, kaip jie vienas kitą brangino, mylėjo, kokia brangi jiems yra tėvynė, kaip Adolfas norėjo, kad ji būtų šviesi ir laiminga.

Bielenų kaime buvusioje Ramanauskų sodyboje būta daug šviesos. Liudvikas ir Elena susituokė Amerikoje, ten gimė Adolfas. Sugrįžę Lietuvon, jie didelių turtų nepasiežė, tačiau ūkininkauti galėjo. Tėvas, atsimeina Aldona, buvo atidares nedidelę krautuvėlę, bet dėl širdies gerumo mažo pelno būta. Teko litą prie lito dėti, kad Adolfas pedagoginius mokslus galėtų krinti. Jaunųjų ūkininkų būrelyje dalyvavęs, Albinas mokėsi amatų mokykloje. „Kad aš būčiau tokia gera, kaip Albinėlis“, — vieškeliu žingsniuojant, kalbėjo jo sesuo Aldona. Jie abu, vargų vargę Sibire, likę be mamos, tėvą 1949 m. palaidoję Krasnojarsko krašte, iki pat senatvės laikosi vienas kito. Anot A. Sujetienės dukterų, gražu žiūrėti, kaip brolis ir sesuo vienas kitą rūpinasi. Pagal tai, ką apie Albinėlį, jaunesnį A. Ramanausko-Vanago brolį, papasakojo giminaičiai, galima teigti, kad jis didelių Apvaizdos dovanų gavęs žmogus: 9 amatų meistras, piešėjas, pasakorius.

Mikyčiuose, tarp kalvų pabirusiame kaime, Sujetų sodyboje žaliuoja 9 ažuolai. Du skirti mamai ir tėvui — Aldonai ir Jonui Sujetams. Medžius pasodinę 7 jų vaikai, dvi dukterys ir penki sūnūs. Al-

donai Sujetienėi švenčiant 70-metų, vaikai jai padovanojo ažuolų giraitę. Ar pavyko jauniausiai Ramanauskų šeimos atžalai — dukteriai Aldonai — per gyvenimą nešti gimtųjų namuose namuose įskeltą kibirkštį? Kaune, Tauto gatvėje sutiktų jos dukterų Aldonos Greičienės ir Natalijos Paulienės nuomone, pavyko. Vaikai, patyrę didelę motinos meilę, ir dabar žavisi jos dvasios kilnumu, jos gebėjimu visur matyti Kūrėjo mostą. Ar į pievas eitų karvutės pamelti, ji mato skambančias erdves, ar prie siuvinio palinkę — regi žydinčius sodus. Dukterys išsaugojo mamos siuvinėtas staltieses. Kada ji, augindama

7 vaikus, spėjo tiek daug rankdarbių atlikti? Naktimis, čižiuodama vaikus, vakarais laukdama iš darbo grįžtančio vyro. Amžiną atilsį Jonas Sujeta buvo sažiningas, darbštus, bet visuomeniškos prigimties žmogus. Dukterys įsiminė jo žodžius: „Vaikai, visada bukit žmonės. Saugokit gerą šeimos vardą“.

Bielenų kaime Ramanauskų sodyboje duotas šeimos gyvenimo tonas atgarsį rado Sujetų namuose. Vaikai jaučia gilią pagarbą tėvams, meilės estafetė nešama toliau. „Tai pati didžiausia Dievo dovana“, — kalbėjo vieškeliu žingsniuodama Aldona Sujetienė.

Amerikos Legiono Don Varnas posto dabartinis viršininkas Vitas G. Paškauskas ir šio posto moterų pagalbinio vieneto pirmininke Anelė Pocienė. Nuotr. Edvardo Šulaitio

APIE DON VARNAS — AMERIKOS LEGIONO POSTĄ

Don Varnas vardu yra vadinamas 986-sis Amerikos legiono postas (arba skyrius). Kaip žinome, Amerikos legiono yra didžiausioji karo veteranų organizacija šiame krašte.

Šis lietuvių įsteigtas karo veteranų vienetas, kurio narių dauguma sudaro lietuviai ar lietuvių kilmės žmonės, jau gyvuoja daugiau negu pusimtį metų. Posto organizavimo darbai buvo pradėti tuoj pat po II pasaulinio karo pabaigos — 1945 m. lapkričio mėn. Tačiau pirmasis susirinkimas įvyko 1946 m. vasario mėnesį, kuomet buvo išrinkta laikinoji valdyba.

Organizatorių tarpe matome „Draugo“ redaktorių Leonardą Šimutį, Antaną Vaivadą („Naujiųjų atstovų“), Jack Juozaitį — Jati iš Lietuvos Vycių, Algirdą Brazį iš „Pirmyn“ choro, kitų organizacijų bei vienetų atstovus. Ta grupė zinoma kaip Čikagos Amerikos lietuvių veteranai.

Buvo nutarta įsijungti į Amerikos Legioną („American Legion“) ir tapti vienu jos postų. Nutarta pasivadinti Don Varnas vardu, pagerbiant Čikagos lietuvių jaunimo organizacijų veikėją, leitenantą Dominick Varną, žuvusį karo

metu 1944 m. gruodžio 20 d. Vokietijoje.

Pirmuoju Don Varnas posto vadu išrinktas veiklus Čikagos lietuvis Jack L. Jatis (Juozaitis, dar ir dabar žinomos veikėjos Marijos Rudienės brolis). Į valdybos ir direktorių tarpą tada dar pateko: J. A. Šulmistras, Algirdas Brazis, kun. Antanas Švedas, John G. Evans, Victor Zuris ir kiti.

Antraisiais savo gyvavimo metais klubas jau turėjo 168 narius. Netrukus buvo nupirktas posto namas Western

DRAUGAS, 2000 m. balandžio 20 d., ketvirtadienis

5

gatvėje, netoli 69-sios Marquette Parko lietuvių telkinio centre, kur buvo susibūrę daug mūsų tautiečių. Ir tik neseniai jis buvo parduotas, nes daugumas narių išsikėlė gyventi į priemiesčius arba iškeliauo amžinybėn.

Šio posto eiles gerokai padidino Korėjos karo veteranai, baigę karinę prievolę JAV armijoje 1953-1955 metais. Jų dauguma buvo veteranai iš naujųjų ateivių tarpo, kurie, atvykę į Ameriką, buvo pašaukti karinės prievolės atlikti. Tuomet Don Varnas postas papildė maždaug šimtaine iš naujųjų ateivių bangos atėjusių veteranų ir 1947 metais priskaičiavo 375 narius.

Vėliau šis skaičius po truputėlį pradėjo mažėti, nors dar prisidedavo vienas kitas naujas narys, bet daugiau jų iškeliauo amžinybėn. Dalis ir šiaip nubyredavo, kuomet išsikeldavo gyventi į tolimesnes vietas. Tačiau kai kurie, toliau išsikėlę, iki šiai dienai priklauso postui. Tokių tolimųjų narių tarpe yra Vytautas Bikulčius iš Sunnyvale, CA, Edmund Mitchel — Mačiulis iš Havajų.

Šiuo metu postui priklauso 99 mokesčių susimokėjusieji veteranai. Dabartinis posto vadas yra Vitas G. Paškauskas, kurį Marquette Parke gyvuoja lietuvių parapijos tikintieji pažįsta kaip religiniuose reikaluose patarnaujantį diakoną. Kiti šiuometinės posto valdybos nariai: James C. Radcliff, Ed T. Pocius, Joseph P. Stanaitis, Julius Lintakas, John W. Yerkes, Bronius Mikenas, Robert C. Witas.

Don Varnas posto nariai kas metai dalyvauja ALTO rengimuose Vasario 16-osios minėjimuose Maria gimnazijos salėje. Ankstčiau jie čia nešdavo vėliavas kartu su kito Čikagoje veikiančio Amerikos Legiono — Dariaus-Girėno posto atstovais. Tačiau jau antri metai iš eiles, nepasirodant Dariaus-Girėno posto nariams, šias pareigas jie atlieka vieni. Šiomet vėliavų inėsimui vadovavo Don Var-

nas po to seržantas Bronius Mikenas.

Posto atstovai tai pat mato mi „Memorial Day“ — mirusiųjų pagerbimo iškilmėse lietuviškose kapinėse. Šiomet jie pasireikš gegužės 28 d. Lietuvių tautinėse kapinėse.

Posto valdyboje yra žmonės, kurie padeda nariams ligoje ar kitose bedose. O iškeliaujantį amžinybėn gražiai padėdys ir amžiną poilsio vietą ir ten atsiveikina. Kuomet narių amžius dar buvo jaunesnis, tad pasitaikydavo ir vedybų iš jų tarpo: tada ir iš bažnyčios išeinančius jaunuosius su šautuvais pasitikdavo.

Čia reikia paminėti asmenis, kurie Don Varnas postui priklauso daugiau negu 50 metų. Tai Algirdas Brazis, Anthony Bumbulis, Albert J. Grebliūnas, Paul Incura, Algirdas Janulis, Alfonsas Kizlaitis, Dominic Lamsarges, Chester Matcovich, Ben Norbut, Edard Pocius, Joseph Stanaitis, Raymond Termenas, Joseph Vilis.

Kuomet įsisteigė Don Varnas postas, buvo pradėta rūpintis jo Moterų pagalbinio vieneto suorganizavimu, kas yra numatyta Amerikos Legiono įstatuose. Šio vieneto narių, kurios yra veteranų žmonos, našlės ar dukros, padeda postams įvairiuose, ypač: labdaros, darbuose. Jos pirmuodavo kaledines ar vėlykines promogas vaikams, talkindavo vaišių surengime posto valdybos įvesdinimo pramogose ir pan. Pirmąja Don Varnas Moterų pagalbinio vieneto pirmininke yra buvusi Ann Shulmistras. O dabar jam vadovauja veikli moteris — Anelė Pocius, net 15 metų išbuvusi pirmininkės pareigose.

Don Varnas Amerikos Legiono postas ir dabar verbuoja narius. Norintieji įstoti, gali ateiti tiesiai į narių susirinkimus, kurie pravedami kiekvieno mėnesio antrą trečią dieną, 7 val. vak., J. Stanaitio namuose, 4508 W. 101 St. Oak Lawn, IL. tel.(708) 425-8521. Tokių susirinkimų nebūna vasaros (liepos ir rugpjūčio) mėnesiais.

Ed. Šulaitis

Jack J. Jatis-Juozapaitis (dešinėje), pirmasis Amerikos Legiono Don Varnas posto viršininkas, su Korėjos karo veteranu, to posto buvusiu valdybos nariu Edvardu Šulaičiu 1957 m.

Amerikos Legiono Don Varno posto nariai, šiais metais dalyvavę Lietuvos Nepriklausomybės šventėje Maria gimnazijos salėje. Iš kairės: Jim Radcliff, Bronius Mikenas, Julius Lintakas, Ed Pocius, John Yerkes. Nuotr. E. Šulaitio

Dim. gen. A. Ramanausko-Vanago giminės Merkinėje, prie jo atminimui skirto koplytstulpio. Kairėje — brolis Albinas ir sesuo Aldona.

LF NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Atkelta iš 3 psl.

Vyko LF patikėtinių tarybos pranešimas, kurį padarė jos pirmininkas dr. A. Razma. 1999 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, LF vadovybė nusprendė skirti didesnę sumą atskiriantis valstybės švietimo, mokslo ir kultūros reikalus paremti. Pakeitus kai kuriuos įstatų paragrafus, Lietuvai iš viso per du kartus buvo paskirta 1,150,212 dol. iš pagrindinio kapitalo. Didžiausi paremti projektai buvo M. K. Čiurlionio dailės muziejaus pastato atnaujinimas ir vidaus saugumo bei šildymo-šaldymo-drengmės kontrolės įrengimas vykdomas labai pamažu. Ligi šiol muziejui yra išmokėta 100,000 dol.

Po šio pranešimo suvažiavimo pirmininkavimą dr. J. Valaitis perleido P. Kiliui. Jis pakvietė Dalia Puškorienę perskaityti kontrolės komisijos protokolą. Visos LF bylos bei finansiniai atsiskaitymai yra vedami tvarkingai ir kruopščiai. Jokių pažeidimų nerasta.

Registracijos ir mandatų komisijos vardu K. Jecius pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 140 narių su 11,660 balsais.

Pranešimai pasibaigė. Kitas darbotvarkės punktas — LF tarybos 1/3 - 6 narių ir kontrolės komisijos — 3 narių rinkimas. Nominacijų komisijos pirmininkas dr. K. Ambrozaitis painformavo, kad į tarybą yra pasiūlyti šie asmenys: dr. G. Balukas, D. Kojelytė, V. Momkus, A. Ostis, dr. A. Razma ir dr. J. Valaitis. Suvažiavimui daugiau kandidatų į tarybą nepasiūlyti, rankų pakėlimu visi šeši kandidatai išrinkti į LF tarybą būsimiems trejiems metams.

Vyko kontrolės komisijos rinkimai. Dr. K. Ambrozaitis pranešė, kad yra keturi kandidatai: Vaclovas Kleiza, D. Puškorienė, Algis Saulis ir Pijus Stončius. Iš salės buvo dar pasiūlytos Aušrelė Sakalaitė ir Z. Juškevičienė. Buvo balsuojama slapta tam tikslui paruošose kortelėse.

Priartėta prie trylikto darbotvarkės punkto: „Pristatymas ir balsavimas pagal įstatų 39-tą paragrafą dėl 1999 m. balandžio 24 d. priimtų įstatų pakeitimų įsigaliojimo“. Pradžioje LF tarybos narys K. Jecius perskaitė LF įstatų komisijos paruoštą kandidatų siūlymo ir balsavimo taisyklių projektą, kuris įsigalėtų, jei bus priimtas tiesioginio balsavimo metodas.

Po šio pranešimo pirmininkas P. Kilius pakvietė JAV LB Krašto valdybos vicepirminin-

ką organizaciniams reikalams Vyta Maciūną tarti žodį. Pasiūlymą, kad LF taryba paskelbė rinkiminių taisyklių projektą, jis trumpai pažvelgė į LF ir LB santykius tuo metu, kai buvo kuriamas LF. Ir dabar LF ir LB neturėtų išsiskirti, kaip kai kas dabar nori teigti. Visuomenė nori, kad šios dvi institucijos savo tarpe sutartų ir dirbtų bendrai. Jis siūle šandien nepatvirtinti įstatų pakeitimų, nes ten yra daug neaiškumų, ir kvietė LF ir LB, suėjus kartu, išsiaiškinti tolimesnius įstatų pakeitimus.

Po to vyko diskusijos bei pasisakymai dėl įstatų pakeitimų. Kalbėjo A. Ostis, A. Juodvalkis, A. Rugienius, dr. P. Kisielius, V. Kamantas, R. Narušienė, D. Kojelytė. Pasisakymai buvo santūrus ir dalykiški.

Diskusijų viduryje buvo padaryta trumpa pertrauka ir leista balsų skaičiavimo komisijos atstovui V. Naudžiui pranešti kontrolės komisijos rinkimų duomenis. Pagal balsų daugumą, į kontrolės komisiją išrinkti D. Puškorienė, P. Stončius ir V. Kleiza, kandidatais liko A. Sakalaitė ir Z. Juškevičienė.

Tesėsi tolimesnės diskusijos dėl įstatų keitimo, kuriuose dalyvavo P. Jurkus, J. Masilionis, A. Pauzuolis ir kt. Po ilgesnio nuomoninių pasidalinimo vyko balsavimai.

Suvažiavimo pirmininkavimą perėmė D. Kojelytė ir pakvietė dr. J. Valaitį suvažiavimą supažindinti su LF steigėjo dr. A. Razmos premija. Kadangi šis projektas yra dar planavimo stadijoje, norėdami skaitytojus plačiau su juo supažindinti, įdedame visą dr. J. Valaitio pranešimą.

Lietuvos ir užsienio lietuvių kūrybos skatinimui steigiamos LF steigėjo dr. Antano Razmos premijos, kurias gali laimėti asmenys, institucijos ir organizacijos, dirbančios lietuvių švietimo, mokslo, kultūros ir visuomeninės veiklos srityse.

Švietimo premija suteikiama asmeniui, institucijai ir organizacijai, kuri tais metais švietimo srityje ypatingai pasitarnavo Lietuvos universitetams, mokykloms ir lietuvių išlaikymui užsienyje.

Mokslo premija suteikiama mokslininkui, mokslininkų grupei ir moksliniam institutui, kuris tais metais chemijos, fizikos ir biologijos moksle ypatingai pasitarnavo lietuvių mokslininkų ir Lietuvos išgarsinimui.

Kultūros premija suteikiama asmeniui, institucijai ir organizacijai už kūrybingumą mene, dailėje, literatūroje, muzikoje ir teatre, tarnaujant Lietuvos išgarsinimui ir lietuvių išlaikymui užsienyje.

Visuomeninė premija skiria-

ma asmeniui, institucijai ir organizacijai, pasijmėjusiai visuomeninėje veikloje Lietuvoje arba užsienyje. Visuomeninė premija turėtų skatinti jaunąją kartą aukotis kilniems darbams, lietuvių moralės puoselėjimui ir socialinių problemų sprendimui.

Pradžiai kasmet per būsimus 4 metus skiriamos keturios premijos: mokslo, švietimo, kultūros ir visuomeninė; dvi premijos laimėtojams užsienyje ir dvi premijos laimėtojams Lietuvoje.

Premijoms finansuoti, LF tarybai nutarus, būsimame LF narių suvažiavime bus siūdoma priimti šį nutarimą: ateinančioms ketveriems metams premijų finansavimui LF taryba privalo iš „capital gains“ realizuoti 1,000,000 dolerių, juos investuoti ir gaunamą metinį pelną skirti premijoms. Premijų dydis negali būti didesnis, kaip 25,000 dolerių.

Po ketverių metų LF taryba persvarstys premijų naudingumą ir padarys sprendimą toliau premijas remti, arba nemesti. Jeigu remti, tai nutars premijų dydį ir skaičių. Bet kuriais metais, nesant premijoms užsitarnavusių laimėtojų, viena, dvi, trys arba visos keturios premijos gali būti perkeltos į kitus metus.

LF taryba sudaro premijoms skirti dvi komisijas: Lietuvos komisiją iš šešių narių ir užsienio komisiją iš šešių narių. LF taryba kiekvienai komisijai vieną iš jos narių skiria pirmininku-e. Kiekviena komisija pati išsirenka sekretorių-e. Pageidaujama, kad kiekvienoje komisijoje du nariai būtų švietimo ir mokslo zinovai, du nariai — kultūros zinovai ir du nariai visuomeninės veiklos zinovai. Nutarimai komisijose daromi penkių šeštadalių balsų dauguma. LF taryba tvirtina arba atmeta komisijų nutarimus.

Rekomendacijos premijoms gauti siunčiamos komisijų nurodytu adresu iki kiekvienų metų balandžio 30 dienos. Komisijos padaro sprendimus iki tų metų birželio 30 dienos ir juos pasiunčia LF tarybai, kuri savo sprendimus padaro iki rugpjūčio 30 dienos.

LF taryba sudaro LF steigėjo dr. Antano Razmos premijos koordinacinę komisiją iš trijų LF tarybos narių. Ši komisija palaiko ryšius su Lietuvos ir užsienio komisijomis ir pateikia komisijų nutarimus LF tarybai, kuri komisijų nutarimus tvirtina arba atmeta.

Po to vykusios diskusijos, kuriose dalyvavo V. Šaulys, V. Maciūnas, R. Narušienė, J. Masilionis, A. Pauzuolis ir kiti, išryškino šio projekto naują ir reikalingą įvalgiau apsvaistyti tolimesnės jo įgyvendinimo galimybes.

Pasibaigus diskusijoms, V. Naudzius pranešė, jog už įstatų pakeitimą balsavo 8,048 ir prieš pakeitimą — 3,596. Kadangi už pakeitimą negauta 3/4 balsų, tuo patiu įstatai lieka tie patys, vadinasi, LF „nariai suvažiavime dalyvauja as-

LF narių suvažiavimas Lietuvių fondo salėje, Lemonte, balandžio 15 d. Nuotr. V. Jasinevičiaus

JAV LB TARYBOS IR PLB SEIMO ATSTOVŲ RINKIMAI MICHIGANE

Kas treji metai JAV Lietuvių Bendruomenė renka tarybą. Šiemet renkama taryba bus šešiolikioji. Taryba yra vyriausias JAV LB organas. Ji išrenka krašto valdybos pirmininką, tvirtina valdybos narius, renka Garbės teismą, kontrolės komisiją ir atlieka daug kitų funkcijų, nutarimų bei tvirtinimų.

JAV LB tarybos rinkimai yra pravedami per apygardas, kurių yra devynios. Viena jų yra Michigan apygarda. Ją sudaro trys apylinkės — Detroit, Grand Rapids ir Lansing — kurių ribose vyks patys rinkimai. Michigan apygardos rinkimų komisija susideda iš Vytauto Jonačio, Romualdo Kriaučiūno ir Grazinos Kraučionienės. Visos trys apylinkės turi savo rinkimų komisijas, kurios rūpinasi patiu rinkimų pravedimu.

Detroito apylinkės rinkimų komisijai vadovauja Andrius Butkūnas (tel. 248-477-8475). Komisijos nariai: Juozas Mikaila, Kazys Navasaitis ir Vytautas Petrulis. Grand Rapids rinkimų komisijos pirmininkė yra Ona Treškienė (tel. 616-453-5626). Komisijos nariai: Adolfas Skrebutėnas ir Juozas Ugiuskas. Lansingo rinkimų komisijos pirmininkė yra Lina Anuzienė (tel. 517-394-0859). Komisijos nariai: Stephen Linder ir Andrius Anuzis. Iš

meniška arba balsavimo pažymėjimu (proxy) įgaliojimą. Atsiet, buvo atmetas tiesioginio balsavimo būdas. Šioje vietoje tenka padaryti pastabą. Jei neklystu, tai LF yra vienintelė pagrindinė lietuviška organizacija, kurioje įstatų keitimo procese tiesiogiai arba per įgaliojimą dalyvauja visi organizacijos nariai. To nerasime nei Lietuvių Bendruomenėje, nei Amerikos Lietuvių taryboje, nei Bendrame Amerikos Lietuvių fonde.

Toliau suvažiavimo dalyviai turėjo progos pasisakyti dėl visų LF vadovybės padarytų pranešimų. Diskusijos buvo neilgos ir visi pranešimai priimti. Po to turėjo būti pranešimai iš paskirų vietovių, tačiau tik viena D. Puškorienė, LF įgaliojė Clevelande, trumpai pasisakė.

Klausimuose bei sumanymuose buvo keliamos mintys paremti Prisiikėlimo bažnyčios statymą Kaune, galimą senelių namų statybą prie PLC Lemonte, tarptautinio komunizmo pasmerkimo tribunolo darbus Lietuvoje.

Suvažiavimo nutarimus perskaitė V. Kamantas. Jie bus atskirai spaudoje paskelbti. Nutarimai be diskusijų vienbalsiai priimti. Suvažiavimas artėjo prie pabaigos. Uždaromajį žodį tarė suvažiavimo pirmininkė D. Kojelytė ir 2 val. po pietų su Lietuvos himno garsais 37-sis Lietuvių fondo suvažiavimas tapo istorijos dalimi.

Vaclovas Kleiza

PAGERBTAS KONGRESO NARYS

„Baltiečiai yra pavyzdys herojiško pasipriešinimo prieš tyroniją“, — rašoma „The Orange County Register“ dienraštyje.

Kovo 25 d. Latvių centro salėje, Los Angeles, Baltų amerikiečių laisvės lyga suaršė apdovanojimų pokylį, kuriame buvo pagerbtas Kongreso narys Joseph Knollenberg (Mich.) ir jam įteiktas Baltų laisvės žymuo už didelius nuopelnus, remiantis Baltijos valstybių išjungimą į NATO ir jų pasiruošimą skiriančiam reikalingas sumas pinigų. Jis daug pasidarbo, kad buvo atmetama senatoriaus J. Bingaman pataisa, kurią priėmus, Baltijos valstybės būtų negavusios jokios finansinės paramos ir jų kelias į NATO būtų beviltiškas.

Pokilyje dalyvavo ir Walter E. Andrusys, Valstybės departamentą aukštąs pareigūnas Europos reikalams ir šio departamentą NATO įstaigos direktorius. Taip pat ir „Williams“ bendrovės Lietuvos padalinio generalinis direktorius Randy Majors.

Žymenį Kongreso nariui įteiktas Baltų laisvės lygos prezidentas Valdis Pavlovskis, buvęs dvejus metus Latvijos krašto apsaugos ministru, ir Lygos vykdomoji viceprezidentė Angelė Nelsienė.

Angelė Nelsienė, kuri yra JAV LB Vakarų apygardos pirmininkė, kreipėsi į Valstybės sekretoriaus asistentą Walter E. Andrusys, pareikšdama pageidavimą, kad Baltuose rūmuose būtų sukurta lietuvių organizacijų vadovai ar jų atstovai pasitarimams visų minėtų kandidatų amžių, užsiėmimą, einamas arba eitas pareigas Lietuvių Bendruomenėje. Kandidatai pristatomi alfabetine eile.

Saulius Anuzis (kandidatas tarybai) — 41 metų amžiaus, Telecommunications egzektivas. JAV LB Lansing apylinkės pirmininkas, JAV LB valdybos narys (Kutkaus pirmininkavimo kadencijoje). Vytautas Kamantas (kandidatas tarybai ir seimui) — 69 metų amžiaus, pensininkas (buvęs inžinierius). PLB valdybos pirmininkas, JAV LB tarybos narys, JAV LB Grand Rapids apylinkės valdybos narys. Buvęs PLB valdybų narys, buvęs JAV LB tarybų narys, JAV LB tarybos prezidento pirmininkas, PLB seimo narys ir t.t.

Grazina Kamantienė (kandidatė tarybai ir seimui) — 53 metų amžiaus, pensininkė (buvusi mokytoja). JAV LB tarybos narė, PLB seimo narė, JAV LB Grand Rapids apylinkės valdybos narė. Buvusi JAV LB tarybų narė, prezidento sekretorė, PLB seimų narė, PLB kontrolės komisijos narė, JAV LB Grand Rapids apylinkės valdybos pirmininkė.

Liūda Rugienienė (kandidatė seimui) — amžius nepažymėtas, pensininkė/visuomenės veikėja. JAV LB Michigan apygardos pirmininkė, JAV LB XV LB tarybos narė, Lietuvos Respublikos ir JAV LB atstovų komisijos pirmininkė, PLB IX seimo narė. Buvusi Detroito apylinkės kultūros reikalų vadovė. Michigan apygardos pirmininkė, JAV LB XIII ir XIV tarybų narė, PLB VIII seimo atstovė, Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB atstovų komisijos narė, JAV LB krašto valdyboje narė informacijos reikalams ir protokolų sekretorė.

Algis Rugienius (kandidatas tarybai) — 65 metų amžiaus, pensininkas/inžinierius. JAV LB XV tarybos narys, PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas, krašto valdybos visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, JAV LB Detroito apylinkės pirmininkas; LB Michigan apygardos pirmininkas, dabar išdininkas ir kitos pareigos.

Rinkimai vyks du gegužės mėnesio savaitgalius: gegužės 13/14 ir 20/20 d. Pagal esamas taisykles, balsuoti galima asmeniškai arba paštu. Balsavimo būdą ar būdus galutinai nusprendė apylinkės rinkimų komisijos. JAV LB tarybos ir PLB seimo atstovų rinkimai pravedami atskirais sąrašais, naudojant atskiras balsavimo korteles. Praeięties balsavimo teisę turėjo visi JAV gyvenantys lietuviai, ne jaunesni, kaip 18 metų ir registruoti JAV LB apylinkėje. Šiuose rinkimuose, pagal JAV LB įstatų pakeitimus, nelietuvių kilmės sutuoktinėms pusėms pageidaujant, yra suteikiamos visos JAV LB nario teisės įskaitant teisę balsuoti JAV LB XVI tarybos ir X PLB seimo rinkimuose ir būti kandidatų į JAV LB XVI tarybą. Užsiregistruoti galima ir rinkimų metu.

Visi skatinami ir raginami rinkimuose gausiau dalyvauti. Proporcijai nuo balsuotojų skaičiaus priklausys ir išrinktųjų atstovų skaičius.

Romualdas Kriaučiūnas

JAV LB Michigan apygardos rinkimų komisijos pirmininkas

totalitarinio nuniokojimo. Aprašoma, kad Kongreso nariui amerikiečių laisvės lyga suaršė apdovanojimų pokylį, kuriame buvo pagerbtas Kongreso narys Joseph Knollenberg (Mich.) ir jam įteiktas Baltų laisvės žymuo už didelius nuopelnus, remiantis Baltijos valstybių išjungimą į NATO ir jų pasiruošimą skiriančiam reikalingas sumas pinigų. Jis daug pasidarbo, kad buvo atmetama senatoriaus J. Bingaman pataisa, kurią priėmus, Baltijos valstybės būtų negavusios jokios finansinės paramos ir jų kelias į NATO būtų beviltiškas.

Stripsnyje rašoma, jog didžiausias šiuo metu įvykis Baltijos respublikose, kad „Williams International“ firma išgijo 33 procentus akcijų naftos valyklos, anksčiau priklausiusios Rusijai. Dalyvavęs Lygos žymenų pokilyje, Randy Majors, generalinis direktorius „Williams“ darbų Lietuvoje, sakė, kad firma stengiasi nupirkti 51 proc. rafinerijos akcijų. Tačiau kai kurie žmonės Lietuvoje — daugiausia buvę komunistai — tam prieštarauja.

Toliau stripsnyje rašoma, kad valstybės nuosavybė yra sovietų represinės sistemos liekana ir turėtų būti ją atskratyta. Atstovų rūmų narys J. Knollenberg paminėjęs, pabrėžiant Baltijos valstybes, siekiančią 13 milijonų dolerių per metus. Pinigai skiriasi šių kraštų įjungimui į NATO.

Stripsnis baigiamas: „Baltiečiai yra pavyzdys herojiško pasipriešinimo prieš tyroniją. Tikėkim, kad artėjimas į laisvę vyks greitai žingsniu“.

Lietuviai aktyviai yra įsijungę į Baltų laisvės lygos darbus. Ypač veikli yra lygos viceprezidentė Angelė Nelsienė, valdyboje nemažai nuveikęs viceprezidentas Algis P. Raulinaitis. Direktorais yra šie lietuviai: adv. Auris Jarašius, Vytautas Vidugiris, Henry Stevens, Romas Švainauskas, Darius Udrys, adv. Linas Udris, Marytė Šepkaitė.

Ign. Medziukas

* Baltijos valstybių užimtumo tarnybų duomenimis, kovą nedarbo lygis Lietuvoje padidėjo 0.2 proc. ir balandžio 1 d. sudarė 11.4 proc. Estijoje nedarbas išaugo 0.1 proc. ir siekė 5.7 procento. Oficialus nedarbo lygis Latvijoje kovo pabaigoje sudarė 9 proc. ir, palyginus su vasario mėnesiu, sumažėjo 0.1 proc. (Elta)

Clevelando LF atstovai — Dalia Puškorienė ir Raimundas Šilkaitis — Lietuvių fondo narių suvažiavime 04. 15 d. Nuotr. V. Jasinevičiaus

Š.m. vasario 29 d. iš Šv. Alfonso lietuviškos parapijos buvo laidojamas kun. Kazimieras Pugevičius. Čia matome kun. Pugevičiaus karstą ir dvasininkus iškilmingą Mišių metu. Nuotr. Aleksandro Radžiaus

„LINKSMA DIENA JAU NUŠVITO“

Kun. Kazimieras A. Pugevičius išėjo į amžinuosius namus

Lietuvių imigrantų sūnus kun. Kazimieras gimė, augo ir mokėsi Baltimorėje. Studijavo Baltimorės kunigų seminarijoje ir Vašingtono katalikų universitete. Mokslus baigė filosofijos magistro laipsniu ir teologijos licenciatu. Jis gimė 1928 m. balandžio 29 d., kunigu buvo išvestas 1953 m. gegužės 30 d.

Pradžioje kun. Pugevičius buvo vikaru šiose Baltimorės parapijose: Šv. Martyno, Šv. Petro Apaštalo, Šv. Alfonso (lietuvių), Šv. Pijaus X. Eidas kitas pareigas arkivyskupijoje jis gyveno Corpus Christi arba Šv. Vincento Paulietio parapijose.

Nuo studento dienų kun. Pugevičius domėjosi ir katalikų socialine veikla. Tapęs kunigu jis netrukus įsijungė į jaunųjų krikščionių darbininkų sąjungą, prisidėdamas prie jų įsteigimo Baltimorėje ir tapdamas jų dvasios vadu. Ši jo veikla buvo paminėta ir arkivyskupijos istorijoje „The Premier See“.

Lietuviškoje veikloje jis taip pat plačiai reikšėsi: buvo studentų ateitininkų dvasios va-

du, ateitininkų sendraugų dvasios vadu, Lietuvos Vyčių amžinuoju nariu, jų dvasios vadu, bei Lietuvos reikalų komisijos pirmininku, priklausė Lietuvių kunigų vienybei ir buvo valdybos nariu. Be to, jis buvo išrinktas į JAV LB krašto tarybą ir į krašto švietimo komitetą.

Dar būdamas vikaru kun. Pugevičius pradėjo rašinėti į spaudą. „The Catholic Review“ spausdino jo savaitinę „skiltį“ „Liturgija ir gyvenimas“. Kun. S. Ylos paragintas, panašią skiltį, pavadintą „Rimties valandėlė“, kurį laiką spausdino ir „Drauge“. Pagaliau, jau dirbdamas Lietuvių katalikų religinėje šalpoje redagavo aplinkraščius, o Lietuvių informacijos centre leido neperiadinį „Žinios“.

1965 m. kardinolas Lawrence Sheehan paskyrė kun. Pugevičių arkivyskupijos radijo ir televizijos direktorium. Tai buvo pirmas toks paskyrimas, kad vienam kunigui pavedamos tik tos pareigos. Kun. Kazimieras jas ėjo 9 metus. Darbo buvo daug: trims didžiosioms televizijos stotims

reikėdavo paruošti tris skirtingas programas, o trims radijo stotims, tris radijo programas. Bet nuo 1967 m. liepos mėn. kun. Pugevičius buvo paskirtas ir arkivyskupijos informacijos direktorium; 1968 m. jis dar buvo įjungtas arkivyskupijos krikščionių vienybės komisijon ir arkivyskupijos šeimų biuro vadovybėn.

Radijo ir televizijos tarnyboje kun. Pugevičiaus vadovybėje buvo pagaminta per 1,000 filmų. Jų tarpe dokumentinė apie Šiluvos Marijos koplyčią Vašingtone, kun. A. Šeškevičiaus teismo dramatizacija, Algimanto Kezio nuotraukos ir dar kelios kitos lietuviškos temomis. Jo straipsnių išspausdinta arti 300.

Visas tas pareigas ir darbus kun. Pugevičius perleido kitiems 1974 m. balandžio 1 d., nes arkivyskupas jam pavedė įsteigti specialią misiją Amerikos lietuviams. Toji misija buvo numatyta 2 m. laikotarpiui. Jos pagrindinis tikslas: suorganizuoti lietuvių dalyvavimą pasauliniame eucharistiniame kongrese Philadelphiaje.

1975 m. kun. Pugevičius jau gyveno New Yorke ir ėjo Lietuvių religinės šalpos reikalų vedėjo pareigas. Čia irgi darbo buvo daug, tik reikėjo patyru-

sio žmogaus, sugebancio konfidencialiai užmegzti ryšius su Lietuva, kur jau buvo pradėjusi eiti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“. Reikėjo ją slapta čia atgabenti, į anglų kalbą išversti, išleisti ir išplatinti. Kronika tuo laiku buvo pagrindinis ginklas kovoje už Lietuvos laisvę. Vėliau buvo suorganizuoti informacijos centrai: New Yorke ir Vašingtone, kurie buvo pagrindiniai Lietuvos išsilavinimo informacijos veiksniai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dienomis. Vėliau prasidėjo pagalbos periodas: vaistų ir medicinos priemonių, maisto ir aprangos, knygų ir bažnytinų reikmenų...

Ir taip iki 1992 metų rudens, kada po 18 metų, brandžiausių gyvenime, paaugotų lietuvių ir Lietuvos gerovei, reikėjo sugrįžti savo vyskupijon ir pradėti gyvenimą iš naujo.

Bet šiuo laikotarpiu susidarė galimybė įvykdyti savo pažadą — pasižvelgti sielovadai Lietuvoje. Todėl 1997 metais jis išvyksta į Vilnių ir darbuojasi Pal. Juržio Matulaičio

parapijoje. Tačiau šis darbas nutrūksta, nes sunkios ligos pakirstas 1999 m. spalio mėn. turi sugrįžti gydytis Baltimorėn. Dabar šis pasižvelgtis kunigas, tikėjimo ir žmogaus teisių gynėjas, paskutiniuosius savo gyvenimo mėnesius vėžio ligos kankinamas, sau prieglobstį randa Šv. Vincento Paulietio klebonijoje, savo draugo kun. Lawrence globoje.

Kiek kun. Lawrence yra nepaprastas kunigas ir nepaprastas žmogus buvo galima pastebėti jau per kun. Kazimiero brolio Jono laidotuves, įvykusias apie pora mėnesių pirmiau nei kun. Kazimiero. Jo organizaciniai sugebėjimai, jo intelektualinis žodžio panaudojimas ir psichologinis klausytojo supratimas pasiekia gelmes ir palieka neišdildomą įspūdį. Kalbėdamas apie kun. Kazimierą jis pabrėžė, kad kun. Kazimieras niekada neprarado pasitikėjimo malda ir nenustojė vilties. O kai priartėjo likiminė valanda, kai jam reikėjo su šiuo pasauliu atsiskirti, kun. Lawrence nepaliko jo vieno. Susiėmė už rankų jie meldėsi drauge ir buvo drauge, kol gyvybės ženklų neliko. Jis mirė 2000 m. vasario 29 d.

Mūsų čia gyvenimo laikų, tai yra per 50 metų, tokių jautrių laidotuvių kaip šios neteko patirti. Kovo 2 d. jau buvo galima jį aplankyti Weber laidotuvių namuose. Kovo 3 d. jo kūnas buvo pašarvotas Šv. Alfonso bažnyčioje. Tą dieną ten buvo su juo atsiviešinimo valandėlė su maldomis. Kovo 4 d. ten pat buvo kun. Kazimiero A. Pugevičiaus laidotuvių Mišios, kurias aukojo Baltimorės arkivyskupas, kardinolas Keeler. Mišias su juo korelebravo arkivysk. William Borders, vysk. William C. Newman, vysk. Gordon D. Bennett, SJ, prel. Henry Zerkus ir kun. Richard Lawrence. Atstovaudamas Lietuvos vyriausybei Mišiose dalyvavo Stasys Sakalauskas, Lietuvos Respublikos ambasadorius.

Karsto nešėjais buvo: kun. Reginaldo Andrietta, iš Limeira diecezijos, Brazilija; kun. Charles Canterna, iš Baltimorės arkivyskupijos, JAV;

kun. Eugene Sawicki, iš New Yorko arkivyskupijos, JAV;

kun. Joseph Wenderoth, iš Baltimorės arkivyskupijos, JAV;

diakonas Kęstutis Kevalas, iš Kauno arkivyskupijos, Lietuva;

stud. Mindaugas Pūronas, iš Kauno arkivyskupijos, Lietuva.

Skaitinius atliko Andrew Skabeikis ir Catherine Skabeikis.

Evangeliją perskaitė diakonas Kęstutis Kevalas. Įspūdingą pamokslą pasakė kun. Kazimiero draugas klebonas kun. Richard Lawrence. Jis nušvietė prasmingą kun. Pugevičiaus gyvenimą, jo kantią ir auką.

Pagaliau reikia pabrėžti, kad „Dainos“ choras gerokai prašoko savo lygi atlikdamas šioms Mišioms parinktas giesmes ir himnus, o pabaigoje kun. Kazimiero pageidautą „Linksma diena jau nušvito“. Be abejo, prie to daug prisidėjo Šv. Alfonso parapijos klebonas prel. Arthur Bastres, tikras muzikos mylėtojas. Jis per šias pamaldas vadovavo chorui ir grojo vargonais.

Per šias laidotuvių pamaldas kunigų buvo arti 40, žmonių — beveik pilna bažnyčia. Į Holy Redeemer kapines automobilių vora tiesėsi per kelis blokus. Kun. Kazimieras palaidotas šalia savo tėvų ir brolio.

Paminėtini pomirtiniai pareiškimai, išreiškiantys užuojautą ir aptariantys jo asmenį. Prezidentas Valdas Adamkus tokiam pareiškimui štai kaip sako: „Lietuvą pasiekė skaudi žinia apie ilgamečio lietuvių ir krikščionybės puoselėtojo kunigo Kazimiero Pugevičiaus mirtį. Netekome aktyvaus visuomenininko, kuris išsivijoje ilgus dešimtmečius skleidė tiesos ir meilės žodį, sąžiningai dirbo religinės šalpos organizacijose, buvo žinomas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos vertėjas į anglų kalbą...“

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivysk. Sigitas Tamkevičius rašė, jog kun. Pugevičius buvo pasižvelgtis kunigas, talentingas kalbėtojas, narsus Lietuvos laisvės ir žmogaus teisių gynėjas.

Lietuvos ambasados Vašingtone vardu ambasadorius Stasys Sakalauskas pareiškė nuoširdžią užuojautą kun. Kazimiero Pugevičiaus artimiesiems ir bendraminčiams, netekus ištikimo ir nuoseklaus Lietuvos laisvės kovotojo, žmogaus teisių gynėjo, vieno iš „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ leidėjų, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavaliariaus.

Padėkos pareiškimą pirmieji paskelbė Lietuvių kunigų vienybės nariai susirinkę seiman 1992 m. rugsėjo 14-16 d. Jame sakoma: „už Jūsų darbą ir kūrybinę iniciatyvą bei pasi- aukojimą, kurį paaugotėje prispaustus Lietuvos laisvės aktyviai išjungiandami ir lietuvių tautos išsilavinimo akciją Lietuvos Bažnyčios reikalų plačiam forumė...“

Vysk. A. Vaicius savo laiške kun. Pugevičiui parašė: „Jūs tiek daug padarėte Lietuvai, turint dėmesį ne tik aukas, bet labiausiai kovoje už laisvę. Ne tik mano širdyje, bet ir daugelio mano kunigų ir tikinčiųjų Jūs likote kaip vienas garbingiausių Lietuvos sūnų...“

Cezaris Surdokas

RENGIASI EUCHARISTINIAM KONGRESUI

Vasarį ir kovą Telšių vyskupijos įvairiose dekanatuose vyko konferencijos Lietuvos II Eucharistiniam kongresui pasirengti. Pirmoji tokia konferencija buvo surengta vasario 25 d. Telšių vysk. V. Borisevičiaus vidurinėje mokykloje. Joje dalyvavo visų Telšių vyskupijos dekanatų atstovai, Telšių dekanato kunigai, tikybų mokytojai „Caritas“ nariai, taip pat Telšių miesto meras J. Butkevičius, už švietimą atsakingi apskrities darbuotojai, švietimo skyriaus inspektorė I. Radzienė, vysk. V. Borisevičiaus vidurinės mokyklos pedagogai.

Konferencijos metu pristatyta Lietuvos II Eucharistinio kongreso programa. Telšių vyskupijos koordinatorių kun. S. Damašius, ne tik kunigus, bet ir tikybų mokytojus, ragino rimtai rengti šiam svarbiam įvykiui parapijų šeimoms, jaunimui, vaikams. Istorikė J. Bucevičiūtė apžvelgė eucharistinių kongresų pasaulyje ir Lietuvoje istoriją bei jų reikšmę. Mokytoja L. Urbonienė papasakojo, kaip katalikiškosios jaunimo organizacijos ir maldos grupės talkina kunigams. Svečiai iš Kauno „Gyvybių akmenų“ bendruomenės nariai Rūta ir Antanas Šalaševičiai dalijosi savo džiaugsmu, kurį patiria gyvendami kartu su gyvuju Jėzumi ir kvietė visus liudyti šį džiaugsmą. Mokytoja L. Raudytė pristatė dailininkės S. Knežekytės sukurta oficialų Lietuvos II

Atsiviešinimas su

A. † A.

ELZBIETA JONUŠIENE

buvusia muz. Broniaus Jonušo žmona ir gyvenimo meile, kuri gyveno Hopkins, MN. Sulaukė 86 metų. Tai buvo nepaprasto dosnumo ir geros širdies moteris — nesigailejo pasidalinti paskutiniu centu, paremdama kiekvieną, kuris į ją kreipėsi. Pasiilgsim jos švelnumo, saulėtos nuotaikos ir ypač skaniai pagamintų vaišių!

Nuliūdę: dukra Nijolė Toliušienė ir buvęs žentas Zigmas, sūnus Algis Jonušas su žmona Ineta; anūkai: Dalia ir Terry Wiederhoft, Audrė ir John Wellman, Jonas ir Paulius Toliušiai, Kristina Toliušytė, Vitas Jonušas ir Amanda Jonušaitė; proanūkai: Michelle, Samantha, Nicholas ir Matthew; sesuo Julija Grigaitienė su šeima Australijoje ir daug giminių bei draugų Amerikoje ir Lietuvoje.

A. † A.

Mokytoja IRENA VEBRIENĖ VADOPALAITĖ

Gyveno Čikagoje, Gage Parko apylinkėje. Mirė 2000 m. balandžio 15 d. 4:43 val. p.p., sulaukusi 90 metų.

Gimė Lietuvoje, Utenoje. Amerikoje išgyveno 51 metus.

Nuliūdę liko: vyras Petras Vėbra, duktė Romana Karlove, žentas Allan; anūkai: Rita Masini su vyru Al, Gregory Karlove su žmona Bettina; proanūkai: Mark Masini, Paul Masini, Monica Masini, Nicole Karlove, Alexander Karlove.

A.a. Irena priklausė Lietuvos Dukterų draugijai ir buvo tos draugijos valdybos narė daugelį metų.

Velionė pašarvota antradienį, balandžio 18 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės trečiadienį, balandžio 19 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto a.a. Irena bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių Velionė Irena bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: vyras, duktė, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Donal M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

Lietuvos ambasados Vašingtone vardu reiškiau nuoširdžią užuojautą artimiesiems, netekus žymaus Amerikos lietuvių, JAV atsargos pulkininko, Kauno technologijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto viešojo administravimo katedros

Profesoriaus Daktaro EDVARDO JASAIČIO.

Šio gilaus liūdesio valandą su ypatinga pagarba norisi prisiminti prasmingą Amžinatilį prof. dr. E. Jasaičio veiklą, kurią jis paskyrė Lietuvai bei jos lygiateisiui įsitvirtinimui Pasaulio valstybių šeimoje. Prof. E. Jasaičio ilgametė tarnyba JAV kariuomenėje ir mokslinė veikla įvertinta JAV ir kitų šalių gausiais apdovanojimais. Per paskutinį dešimtmetį jo išvystyta nauja mokslo ir studijų šaka Kauno technologijos universitete sukūrė pagrindą šiam universitetui plačiau bendradarbiauti su užsienio universitetais. Prof. Jasaičio veikla susilaukė plataus pripažinimo Lietuvoje.

Su nuoširdžia užuojauta Velionio šeimai ir artimiesiems,

Ambasadorius Stasys Sakalauskas

Eucharistinio kongreso ženklą. Apie Eucharistijos svarbą kiekvieno krikščionio gyvenime kalbėjo kun. E. Arna-

šius. Mokyklos koplyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, po Mišių pusvalandį adoruojamas Švč. Sakramentas. Konferencijos vyko Mažeikių, Plungės, Skuodo, Tauragės, Šilalės, Šilutės, Klaipėdos ir kituose dekanatuose. Visur konferencijų metu buvo dalijama kongresui parengta malda, ženklas, plakatai.

BŽ, 2000 m., Nr. 6

• Šiauliai. Kovo 15 d. Šiauliu Šv. Petro ir Povilo katedroje Lietuvos II Eucharistinio kongreso komiteto narių susitikimo su vyskupijos kunigais, vienuoliais, pasauliečiais. Susitikimo metu buvo pristatytos atskirų Kongreso dienų programos. Parapijų klebonai galėjo susipažinti su parapijos veliavos pavyzdžiu, išsiaiškinti iškilusias problemas.

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prisikėlimo Mišios lietuvių kalba Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke, Velykų sekmadienį, balandžio 23 d., bus 7 val. ryto (anksčiau būdavo 6 val. r.). Kviečiami esantieji ir buvę parapijiečiai bei svečiai — iš arti ir toli kartu švęsti Jėzaus Kristaus Pergalės šventę. Velykų dieną 8 val. r. lietuviškų Mišių nebus.

Pal. J. Matulaičio misijos bažnyčioje Prisikėlimo Mišios Velykų dieną bus aukojamos 7 val. r., eilinės Mišios — 9 val. r. ir 11 val. r., kaip paprastai. Išpažinčių bus klausomasi: Didįjį ketvirtadienį — 6-7 val. v. Didįjį penktadienį 3 val. p.p. vyks liturginės apeigos, po jų — 4 val. p.p. išpažintys; Didįjį šeštadienį išpažintys klausomos 3-4 val. p.p.

Lietuvos konsulas Čikagoje praneša, kad susitikimas su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu ruošiamas Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje balandžio 28 d., penktadienį, 7 val. vakaro.

Ziono Evangelikų-liuteronų bažnyčioje, 9000 S. Menard Ave, Oak Lawn, Didžiojo penktadienio lietuviškos pamaldos įvyks 4 val. po pietų; Tenebrae pamaldos — 7 val. vak. Velykų rytą, 6:30 val., Prišikėlimo pamaldos (po jų bus pusryčiai), o 11 val. r. pamaldos lietuvių kalba. Nuoširdžiai visi kviečiami.

SUVALKIEČIŲ PAVASARIO DARBAI

Nors pavasarėlis su sniegu liu pradėjo budinti svietą, bet Suvalkiečių draugijos nariai nepabūgo nei sniego, nei šalčio ir aktyviai įsijungė į darbus.

Kovo 16 d. įvyko Suvalkiečių draugijos pusmetinis susirinkimas. Nors valdyba pasikeitusi, darbas nesutriko, bet dar daugiau suaktyvėjo.

Susirinkima atidare nauja pirm. Dalė Blekienė. Protokola perskaitė sekretorė R. Petrauskienė. Buvo priimta nauja narė — J. Stočkutė. Sugrįžo senieji nariai: E. Petraitienė ir A. Švirnickas, kuris yra draugijos įkūrėjas Onos Švirnickienės sūnus. Suvalkiečių draugija įsikūrė 1938 m. rugsejo 21 d. Labai smagu, kad mūsų draugijoje yra žmonės net iš trijų kartų. Garbės narė įregistravome vieną pirmųjų narių — Rožę Didžgalvį.

Šiais metais užmezgėme draugystę su Vilkaviškio neįgaliųjų vaikų lopšeliu — dar-

Amerikos Lietuvių prekybos rūmai šįmet gegužės 20 d. 6 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre ruošiamame pokilyje pagerbs „Saulutės“ pirmininkę Indrę Tijūnėlienę. Visas pokylio pelnas skiriamas „Saulutės“ veiklai. Vietas rezervuoti, skambinant David Gaidas tel. 708-974-4410 arba David Shestokas 630-243-0099.

„Tėviškės“ lietuvių ev. liuteronų parapijoje Čikagoje Didžiojo penktadienio pamaldos vyks 3 val. p.p. Velykų ryte nuo 8:30 iki 10 val. parapijos salėje jaunų šeimų ruošiami Velykų pusryčiai, o iškilmingos Kristaus prisikėlimo pamaldos 10:30 val. ryte. Visus parapijiečius ir visuomenę vėsk. Hansas Dumpys kviečia kartu švęsti ir dalintis Velykų džiaugsmu.

Didįjį penktadienį, balandžio 21 d., „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs; šeštadienį „Draugas“ su kultūriniu priedu bus išleidžiamas Didįjį ketvirtadienį.

Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla Dainavoje vyks š.m. liepos 3-11 d. Stovyklautojų registraciją tvarko Pranutė Domanskienė, 4236 Hampton, Western Springs, IL 60558, tel. 708-246-0049, Fax 708-246-1839. Platesnė informacija bus skelbiama šeštadieniniame „Iš ateitininkų gyvenimo“ skyriuje.

zeliu „Pasaka“, kuriame gyvena apie 40 invalidų vaikų. Pasiuntėme pirmąją auką 200 dol. ir su „Saulute“ supakavome per 20 siuntinių su žaislais ir rūbais. Labai dėkingi „Saulutei“ už pagarbą. Taip pat dėkojame veikliams Suvalkiečių draugijos nariams. Ramanauskienė, kuri ne tik gerai maitina renginiuose, bet prisideda ir prie siuntinių pasiuntimo. Dėkojame organizatoriui Z. Vieraičiui su žmona, S. Rudokienei, V. Balandžiui, E. Juodienei, J. Krumpliui, A. Vyčiui, tik ką atvykusiems iš Lietuvos E. ir L. Mačiuliams ir daugeliui kitų, kurie prisidėjo aukomis.

Raginame visus prisijungti prie mūsų draugijos, padėti skurstantiems ir invalidams Suvalkijoje. Prašome skambinti atsakingiems už šalpą: Z. Vieraičiui (773) 737-7175, D. Blekienei (773) 778-8178.

Dalė Blekienė

JAUNIEJI KREPŠININKAI IŠVYKO Į LIETUVĄ

Balandžio 19 d. Čikagos jaunieji lietuviukai krepšininkai išvyko į pirmąją kelionę po savo tėvų ar senelių žemę — Lietuvą. Tai bus jų ir daugumos iš jų tėvų pirmasis susitikimas su Lietuva.

Išskrido dešimt 14-15 metų amžiaus žaidėjų, susibūrusių apie ASK „Lituanica“ su keturiais vadovais ir porą dešimčių jų tėvų bei artimųjų. Pagrindinis šios išvykos ir klubo žmogus — Rimantas Dirvonis į Lietuvą jau pajudėjo balandžio 14 d. ir ten baigė tvarkyti čikagiečių rungtynių tėvynėje reikalus.

Čikagos lietuviškasis jaunimas turės progą pabuvoti daugelyje Lietuvos vietovių. Jie ten ne vien tik žais, bet ir iš arti pamatys kraštą, apie kurį tiek daug girdėjo lituanistinėse mokyklose, organizacijose, savosiose šeimose. Pats žaidimas gal jiems bus antraeilis, ne toks esminis dalykas, nes nepaisant, kuri komanda laimės, triumfuos tarpusavio bendravimo dvasia. Jaunieji

čikagiečiai, o taip pat ir jų tėvai daug ką galės pamatyti. Iš arti jie galės pajusti tą gyvą lietuviybę, kurią tik Lietuva gali duoti. Nepaisant tėvynėje esančios sunkios ekonominės padėties, didėjančio nusikaltimų skaičiaus ir kitų nelaimių, ji vis tiek turi traukti lietuvių kilmės žmones iš viso pasaulio. Ir tik šioje žemėje pabuvojus, galima įsitikinti, kad išeivijoje dedamos pastangos čia gimusiems jaunuoliams įskiepyti lietuviškumą nėra beprasmiškos dalykas.

Tad geros sėkmės jauniems sporto piligrimams Lietuvoje! Šio mėnesio 29 dieną juos pasitiksime Čikagoje.

Į kelionę išvyko šie jaunieji krepšininkai: J. Griauzdė, J. Genčius, K. Daugirdas, J. Domanskis, J. Petrauskas, O'Connell, B. Helms, V. Bendoraitis, P. Stankiewicz, E. Kuprys, J. Gylis. Komandos pagrindinis treneris — adv. Rimas Domanskis.

E. Šulaitis

Atšaukiamas Jaunimo tautinio ansamblio „Grandis“ koncertas, turėjęs vykti PLC, Lemonte, š.m. gegužės 21 d. Koncertas nukeliamas į š.m. birželio 17 d.

„Traviatos“ opera susidomėjimas yra labai didelis. Lietuvių operos valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus džiaugiasi, kad jeigu bilietai taip eis, kaip lig šiolei, tai ir šiais metais jis tikisi sulaukti žiūrovų nemažiau, kaip pernai. Jei dar neapsirūpinote bilietais, nebedelskite, kad nereikėtų spektaklio dieną ilgai stovėti eilėje ir brautis prie kasos, o ilgai rinktis bilietus irgi nebebus laiko.

Galite būti tikri, kad nei prie Lietuvių fondo salės, nei prie įvažiavimo į Pasaulio lietuvių centrą balandžio 29 d. nesutiksime dabartinio Kauno mero V. Štusauskos su jo „demonstruojančių driskiųjų minia“. Todėl drąsiai vykite į Vienos valso pokylį: jo pelnas bus skiriamas ligoniams Ukmergeje, kaip buvo planuota ir Lietuvoje, kol planus Štusauskas suardė. Vietas ar stalus užsisakyti, skambinant Beatai 630-62902917 arba Tomui 773-297-2857. Šį renginį verta paremti dar ir dėl to, kad jį iš esmės ruošia naujieji emigrantai iš Lietuvos, tad gana juos kritikuoti, laikas jų gražias pastangas konkrečiai remti!

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė praneša, kad kiekvieno sekmadienio popietę nuo 3 val. p.p. iki 6 val. vak. Šaulių namai būna atidaryti nepaisant ar renginiai vyksta ar ne.

Spalvotų medinių margučių „Draugo“ krautuvėleje gauta visokių — mėlynų, raudonų, su baltais, spalvotais raštais, eglutėmis, gėlytėmis ir t.t. Margučių kaina — 4.50 dol., persiuntimo mokestis — 3.95 sol.

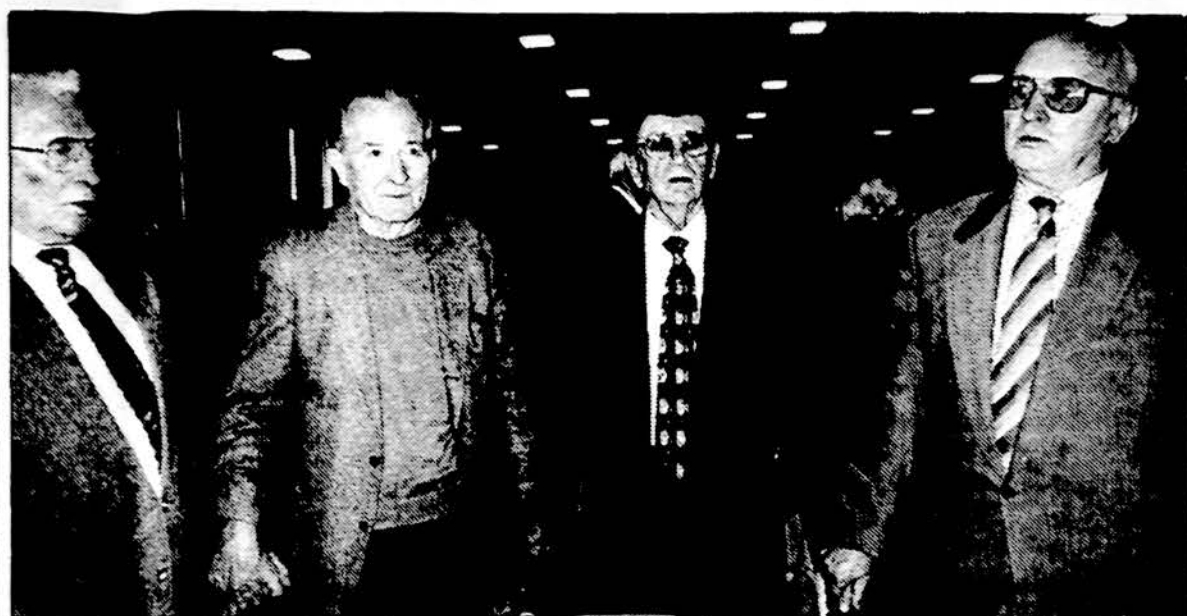
Amerikos Lietuvių meno draugijos metinis susirinkimas ir M. K. Čiurlionio festivalio pristatymas visuomenei vyks gegužės 5 d., penktadienį, 8 val. v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Meninę programą atliks Audrė Budrytė ir Rokas Zubovas.

Skelbimai

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukojate: **\$100** — Dr. Linas ir Rima Sidrys. **\$60** — Vytautas Grauzinis. **\$50** — Julius ir Adelė Balsiai; Gražina Kenter; Juozas ir Aldona Kleinaitis. **\$40** — Henrikas Laucius. **\$25** — Genovaitė Baranauskas; Rimantas ir Dalia Bitėnai; Stasys Dziugas; Aldona Jesmantas; Narimantas V. Udrys **\$20** — Walter ir Anelė Barkauskas; Stasys Dargis; Vytautas ir Angelė Gailiūnai, kun. dr. Eugenius Gerulis; Liucija Jankauskaitė; Jonas A. Juozapavičius; Walter Kasparaitis. **\$10** — Vytautas ir Marija Oniunas; Aleksandras Verikas; **\$1** — Jonas Antanavičius. Remėjams dėkojame. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

• **Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos** rengto religinio koncerto Verbų sekmadienį programoje buvo praleistos šių aukotojų pavardės: **Mr. & Mrs. J. Gradinskas \$100; Vince's Flower Shop \$100.** Spaustuvė ir korektorius nuoširdžiai atsiprašo.

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.**

LB Lemonto apylinkės narių susirinkime „Lietuva brangi“ giedoję (iš kairės): Algis Urbutis, Mindaugas Kligys, Bronius Juodelis ir Aleksas Vitkus.

JAV LB LEMONTO NARIŲ SUSIRINKIME

Balandžio 9 dieną PL Centre, Lemonte, įvyko metinis JAV LB narių susirinkimas. Šiame susirinkime dalyvavo palyginti mažai žmonių, nors JAV LB Lemonto apylinkės narių skaičius yra gana didelis.

Susirinkimą pradėjo valdybos pirmininkas R. Kronas. Kaip kiekvienam darbui mes prašome Dievo palaimos, taip ir šiam susirinkimui pirmininkas paprašė Palaimintojo Jurgio Matulionio kapelioną kun. A. Palioką sukalbėti invokaciją. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti amžinybėn iškeliavusieji mūsų Lemonto apylinkės nariai.

Po trumpos įžanginės kalbos pirmininkas R. Kronas visus dalyvaujančius supažindino su šio susirinkimo darbotarke, kuri buvo visų dalyvaujančių vienbalsiai priimta. Į prezidiumą jis pakvietė JAV LB Vidurio krašto apygardos pirmininkę B. Vindašienę, Lemonto apylinkės socialinio skyriaus vedėją G. Kazėną ir sekretoriauti — N. Nausėdienę. Ji buvo paprašyta perskaityti praėjusių metų metinio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas su kai kuriomis pataisomis.

Savo pranešime R. Kronas apžvelgė JAV LB Lemonto valdybos metinę darbų veiklą. Lemonte rugpjūčio mėnesį buvo suruošta gegužinė, kuri praėjo su pasisekimu. Lapkričio mėnesį įvyko metiniai Lemonto LB pietūs, kurių metu buvo traukiama didžioji loterija. Šie pietūs taip pat atnešė valdybai pelno. Šiais metais buvo suruoštas Vasario 16-osios minėjimas, kuris praėjo be priekaištų. Jame dalyvavo labai daug žmonių, salė

buvo perpildyta, meninę programą atliko „Dainavos“ choras, vadovaujamas D. Polikajčio. Padėkojo visiems už dosnias aukas, skirtas JAV LB, Lemonto LB ir socialinių reikalų skyriui.

Šių metų kovo 10 dieną Lemonto LB apylinkės valdybos pirmininkas R. Kronas, sekretorė N. Nausėdienė, PLC administratorė V. Karalienė, jos pavaduotoja R. Leitenaitienė ir „Pasaulio lietuvių“ administratorė L. Zavistauskienė lankėsi gubernatoriaus George Ryan raštinėje, Čikagoje. Lietuvos Nepriklausomybės 10-ties metų jubiliejaus proga gubernatorių R. Kronui įteikė proklamaciją, kurioje gubernatorių pasisako už Lietuvos įstojimą į NATO. Labai yra svarbu gauti kuo daugiau iš valdžios pareigūnų pritarimo Lietuvos įstojimui į NATO.

R. Kronas pranešė, kad šiemetams mūsų valdybos ruošiamas renginių kalendorius yra jau sustatytas ir patvirtintas. Renginių datos šios: rugpjūčio 20 d. — gegužinė, lapkričio 5 d. — metiniai pietūs su didžiąja loterija.

Pirmininkas sakė, kad valdybos veikla neapsiriboja vien tikta ruošiamais renginiais. Rudenį, norint patraukti jaunimą ir naujai atvykusius lietuvių, Lemonto LB valdyba priėmė pasiūlymą suruošti vaikų ir jaunimo talentų pietę.

Mūsų valdyboje plačiausia veikla yra išvystęs Lemonto socialinių reikalų skyrius. Apie jo veiklą pasakojo pats jos vadovas G. Kazėnas.

Šis skyrius buvo įkurtas maždaug prieš trejetą metų, o intensyvus darbas jau vykdo-

mas dvejus metus. Šiame socialiniame skyriuje, be G. Kazėno, dar dirba nepilnam laikui nusamdyta sekretorė L. Kizlaitienė. Iš pradžių šis skyrius notarizavo įvairius dokumentus, darė įvairius vertimus. Vėliau suorganizavo anglų kalbos kursus, kuriuos labai gerai vedė mokytoja I. Polikaitienė. Šie kursai buvo skirti naujiems emigrantams iš Lietuvos, ir jie jais pasinaudojo. Buvo pradėtos organizuoti įvairios išvykos: į muziejus, teatrus, išvykas į žymesnes vietas, buvo organizuojami autobusai, kurie vežė Lemonto apylinkių lietuvių į statomą operą „Draugo“ jubiliejinį koncertą. Dabar kiekvieną savaitę yra rodamos „Panoramos“ žinių santraukos, socialinių reikalų skyrius įsigijo daug filmų apie įvairius Lietuvos miestelius, kurie yra rodomi kiekvieną savaitę. Jis pasakė, kad šių filmų sąrašą galima gauti, ir norintieji gali juos išsinuomoti už 2 dol. arba nusipirkti už 20 dol. Šie filmai yra labai įdomūs, per juos plačiau susipažinsime su Lietuvos miesteliais ir nuostabią gamtą.

„Drauge“ jau buvo skelbta, kad Lemonto socialinių reikalų skyrius organizuoja išvyką į Torontą ruošiamą dainų ir šokių šventę. Daug žmonių į šią išvyką jau užsisakė vietas ir susimokėjo, bet dar yra laisvų vietų, visi kviečiami nedvejodami pasinaudoti šia puikia proga. Kelionės kaina yra 350 dol., į ją įeina nakvyne viešbutyje, dalyvavimas pačioje šventėje ir šventės užbaigimo pokylyje.

Bronei Nainienei pasiūlius suorganizuoti Bočių mėnėje dainų popietes, socialinių reikalų skyrius nutarė pabandyti tai padaryti. Dabar kartu su B. Nainiene, I. Kazlauskienė ir V. Gvildienė tokios popietės vyksta kiekvieną antradienį su didžiausiu pasisekimu. Į jas susirenka gana daug žmonių, būna paruošti užkandėliai, visi pabendrauja; pasiūnekučiuoja. S. Jagminienei akordeonu pritariant išdainuoja visas liaudies skrynios daineles. Visi taip pat kviečiami atvykti į šias smagias popietes. Vis daugiau atvykstant į šį kraštą naujų žmonių iš Lietuvos, socialinių reikalų skyrius jiems atlieka įvairių dokumentų vertimus, notarizuoja įvairius dokumentus, padeda rūpimais klausimais. Vedėjas sakė, kad dabar jau jam vienam yra per sunku dirbti ir kvietė kitus prisidėti savanoriškam darbui prie šio skyriaus veiklos.

G. Kazėnas išreiškė padėką LF už 3,000 dol. piniginę paramą ir Lemonto LB valdybai už jo skyriui skirtą 2,000 dol. auką, taip pat padėkojo visiems, kurie jo skyrių auka parėmė Vasario 16-osios progai.

Apie JAV LB Vidurio krašto apygardos rinkimus kalbėjo pirmininkė B. Vindašienė. Šie rinkimai įvyks gegužės mėn., juose gali dalyvauti kiekvienas

lietuvis. Tai bus dvigubi rinkimai, kurie vyks tuo pačiu metu: vienas sąrašas yra pateikiamas dėl JAV LB 16-os tarybos narių išrinkimo, o kitu sąrašu rinksime į PL seimo atstovus. Kvietė visus atkreipti dėmesį į lapelius, kuriuos gausite balsavimo reikalui. Pirmam rajonui priklauso septynios apylinkės, o į tarybą kandidatuoja 12 kandidatų, iš kurių bus išrinkti 8, trijų metų kadencijai. Į šiuos rinkimus buvo išstatyti tokie kandidatai: J. Budrienė, S. Daulienė, B. Jasaitienė, B. Juodelis, I. Kirkuvienė, dr. P. Kisielius, A. Pauzuolis, J. Polikaitis, M. Remienė, A. Sakalaite, B. Vindašienė, R. Šakenienė.

Išdavininkas A. Urbutis pateikė LB Lemonto apylinkės valdybos izdo duomenis. Jis sakė, kad izdo kasoje dabar yra 10,869.72 dol.

S. Dziugas perskaitė JAV LB Lemonto apylinkės revizijos komisijos posėdžio, įvykusio 2000 m. balandžio 4 d. PLC, socialinių reikalų sk. raštinėje, protokolą. Šiame posėdyje dalyvavo komisijos nariai V. Jasinevičius ir S. Dziugas. Posėdyje nedalyvavo Aleksas Karaliūnas, nes jis buvo išvykęs į kitą valstiją. Komisija, patikrinusi valdybos izdininko A. Urbutio pateiktus atskaitomybės dokumentus, rado, kad apylinkės kasos knygos JAV LB Lemonto apylinkės valdybos izdininko A. Urbutio yra labai tvarkingai ir pavyzdžiai vedamos. Visi pinigai yra laikomi South Holland banke čekių sąskaitoje.

Revizijos komisija taip pat patikrino Lemonto LB apylinkės socialinio skyriaus vedamos sąskaitų dokumentus nuo 1999 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., nes šio skyriaus vedama atskaitomybė yra kalendorinė, kuri turi būti pateikiama JAV LB Krašto tarybos socialinių reikalų skyriui. Šio skyriaus atskaitomybės knygas veda Lilija Kizlauskienė. Pranešimai buvo priimti.

R. Kronas pranešė, kad trys valdybos nariai: Alfredas Mikučauskas, Alicija Mikučauskienė ir N. Nausėdienė valdyboje baigia savo kadenciją. Buvo siūloma surengti rinkimus ir siūlyti naujus narius. Iš dalyvaujančių niekas nepasiūlė, taip pat nebuvo pasiūlyta kitų kandidatų. Tad Lemonto LB valdyboje kitai kadencijai pasiliko tie patys asmenys.

Nebebuvo naujų kandidatų ir į Revizijos komisiją, tad vėl joje kitai kadencijai pasiliko pirmininkas S. Dziugas ir komisijos nariai: V. Jasinevičius ir A. Karaliūnas.

Ateityje visus rinkimus reiktų ruošti kitokiu keliu. Lietuviai yra labai kuklūs žmonės ir nedrįsta patys savęs siūlyti, tad reiktų gal kokių raštiškų balsavimo kelių surengti tokius rinkimus arba šiaip kitokiu būdu. Mūsų tarpe yra daug energingų ir pajėgių žmonių, kurie galėtų dirbti, galėtume įtraukti daug naujų žmonių iš Lietuvos, bet, kaip matome niekas patys savęs nesiūlo.

Buvo pasiūlyta, kad ateityje visos apyskatos būtų išdėliotos ant stalų.

Bronius Černius iš Rockfordo pareiškė norą įstoti į JAV LB Lemonto apylinkės narius. Jis tuoj pat vietoje susimokėjo solidarumo mokestį su auka. Sveikiname mūsų naują narį!

Daugiau rimtesnių klausimų ir pasiūlymų nebuvo, tad pirmininkas susirinkimo pabaigai pasiūlė visiems sustojus sugiedoti „Lietuva brangi“.

Nijolė Nausėdienė

Susirinkime kalbėjo Gediminas Kazėnas, dešinėje — Romas Kronas. Nuotr. B. Kronienės

Nuotraukoje: Nijolė Nausėdienė ir naujas LB Lemonto apylinkės narys Bronius Černius. Nuotr. B. Kronienės